

VETO

ALGEMENE STUDENTENRAAD

Weekblad Jg. 8. '81-'82. Nr. 24
dd. 25 maart 1982.

V.u. Marcel Meus, Van Even-
straat 2D, 3000 Leuven.

Redactie op vrijdag 26 maart
uitzonderlijk om 15.00 u.

Nr. 25. Actualiteitsartikelen ten
laatste op maandagmorgen 29
maart.

Nr. 26 verschijnt na de paas-
vakantie.

Veto heeft nu ook een **Perma-
nentie**. Elke weekdag van 16.00
tot 18.00 u. (Tussendoor en
sporadisch op andere uren.)

En verder...

Metisfilms p. 6

Werken in de ASR p. 8

De nieuwe Duitse Film
p. 10

CDS-Memorandum aan
Coens p. 11

Debat extreem-rechts

"Kleine apartheid
is geen racisme!"

Wim Jorissen op
het NSV-debat over Zuid-Afrika

Open brief aan de vice-rector

Aan Professor Tavernier
Katholieke Universiteit te Leuven
Naamsestraat 22
3000 Leuven

Geachte Heer,

Op 9 maart 1982 hield de Nationalistische Studenten
Vereniging (NSV) een misleidende meeting over Zuid-
Afrika, met als spreker Wim Jorissen, een belangrijk lid
van *Protes*, een organisatie die welbekend is voor haar
openlijke racistische overtuiging.

De leden van de Internationale Studenten Organisatie
van Leuven (ISOL) waren verwonderd en enigszins
teleurgesteld door uw beslissing zo een activiteit te laten
plaatsvinden binnen de Universiteit, want wij beschou-
wen deze meeting als een publieke manifestatie van
racisme. En het is werkelijk ongelooflijk dat zo een
publieke racistische activiteit toegelaten wordt precies
gedurende het jaar dat door de UNO als *jaar tegen het
racisme* werd uitgeroepen en ondanks de beslissing van
het Belgische parlement over Racisme.

Bovendien vinden we uw beslissing nogal bevreemdend
en onbegrijpelijk voor buitenlandse studenten. Want hoe
kan de Universiteit aan de ene kant beweren dat
buitenlandse studenten geïntegreerd zouden moeten
worden in de Belgische samenleving, en anderzijds een
racistische meeting goedkeuren?

Wij zijn bezorgd en wij denken niet dat deze tweeslachtige
houding zal bijdragen tot de integratie van
buitenlandse studenten. Wij zijn er evenmin van over-
tuigd dat deze activiteiten binnen de K.U. Leuven de
gewenste relatie tussen Belgische en buitenlandse
studenten zal bevorderen.

Zodoende vinden we dat de universitaire overheid meer
aandacht zou moeten besteden aan de ontwikkeling van
zulke activiteiten, want zij kunnen leiden tot de
verslechtering van het sociale klimaat aan de universiteit.

Wij danken u bij voorbaat voor uw begrip en wij
verblijven,

To Professor Tavernier
Katholieke Universiteit te Leuven
Naamsestraat 22
3000 Leuven

Dear Sir,

On March 9 1982, the Nationalistische Studenten
Vereniging (NSV) held a misleading meeting on South-
Africa, with as lecturer Wim Jorissen, an important
member of *Protes*, an organisation which is well known
for its overt racist opinions.

The members of the International Student Organisation
of Louvain (ISOL) have been astonished and somehow
disappointed by your decision to allow such an activity
to take place within the University, for we consider this
meeting as a public manifestation of racism. And it is
really unbelievable to allow such a public racist activity
precisely during the year which has been chosen by the
UNO as the *Anti-Racism Year* and despite the decision of
the Belgian Parliament concerning racism.

Furthermore we think that your decision is rather strange
and cannot be understood by foreign students. For how
can the University on the one hand claim that foreign
students should be integrated in the Belgian community,
and on the other hand approve of the organisation of a
racist meeting. We are afraid, and we do not think that
such an ambiguous attitude will contribute to the
integration of foreign students. And we are not convinced
that those activities within the K.U. Leuven will improve
the relationship that should exist between Belgian and
foreign students.

Thus we think that the authorities of the University
should pay much more attention to the develop- ment of
such activities, for they may lead to the deterioration of
the social climate at the University.

Thanking you in advance for your understanding, we
remain,

Sincerely yours,
The council of ISOL

Hoogachtend,
De raad van ISOL

MEDEBEHEER

Studenten in de raad

Hebben studenten invloed in de
Hogeschoolraad of staan ze
buitenspel? Een discussie over
zin en onzin in het raads-
werk met de acht studenten-
raadsleden. Tevens een oproep voor
kandidaat-raadsleden, want de
verkiezingen naderen.
Pagina 6 en 7.

Hoeft het allemaal nog wel? In Neder-
land lijkt men — dat bleek uit onze
kontakten met het *Tilburgse Hogeschool-
blad* (zie kranteknipje hierboven) — wat
teleurgesteld te zijn in vroegere verwach-
tingen. Ook *Kringraad* stelt binnenkort
het probleem van medebeheer aan de
orde in een debat.

Meer over dit alles op pagina 5.

De zaak Martin

Je kan door een rechtbank enkel veroordeeld worden als de ten
laste gelegde feiten bewezen zijn. Dat kan op verschillende
manieren: je kan, om te beginnen, bekennen. Daarmee is dan de
zaak afgedaan. Het gerechtelijk apparaat heeft ook een heel aantal
onderzoekshandelingen ter zijner beschikking om een bepaalde
aanklacht te bewijzen: huiszoeking, getuigenissen van derden,
konfrontaties met het slachtoffer, enz. Ook de verdediging heeft het
recht een aantal getuigenissen aan te voeren die de versie van de
belaagde ondersteunen.

Zulks gebeurde ook op 19 maart. Martin Van Kerrebroeck stond
terecht omdat hij weigerde gevolg te geven aan bevelen, zoals het
officieel heet.

Na zijn statuut van gewetensbezwaarde aangevraagd te hebben,
besliste hij totaal te weigeren: noch legerdienst, noch burgerdienst.

Getuigen

Acht (bekende) personen verklaarden
zich ertoe bereid te getuigen ten gunste
van Martin:

Jaap Kruijthof wil de maatschappelijke
oorzaken van Martin's dienstweigeren
nader toelichten.

Jef Ulburgs (van de wereldscholen;
sommigen zullen hem zich nog wel
herinneren van het A-24 proces) zou het
willen hebben over de Noord-Zuid
onderdrukking, en over het verband
Derde Wereld en kansarmen in België.

Jean Fabre (Fr.; vz. van de Italiaanse
Partito Radicale) zou stellen dat een
demokratie per definitie het recht op
gewetensbezwaren moet erkennen en
dat totaalweigeren de zuiverste uiting
van die bezwaren is. Hij zou ook dieper
willen ingaan op het Nürnberg-tribu-

naal (na WO II) en de internationale
wetten die ook België toen onder-
schreven heeft.

Steven de Batselier (bezieler van Passage
144) zou aantonen hoe totaalweigeren
wordt gekriminaliseerd, terwijl leger en
bewapening niet als crimineel worden
beschouwd.

Myrthel Salomon (G.-Br.; voorzitter
van de Internationale van Oorlogs-
tegenstanders) zou willen duidelijk ma-
ken dat totaalweigeren een interna-
tionaal en radikaal verzet is tegen het
militarisme.

Lode Van Ourtrive zou mee willen
vertellen over de verrechting van de
staat en de inzet van het leger in

binnenlandse veiligheid.

Leo Apostel (prof. filosofie R.U. Gent)
zou willen aantonen hoe in de huidige
historische gelegenheid het gebruiken
van fysisch geweld zoals door een leger
geen zin heeft. Tevens zou hij de morele
structuur schetsen van het militair
apparaat en het samengaan ervan met de
staat.

Peter Vanhoutte tenslotte zou willen
getuigen over de wan toestanden en
diskriminaties bij het tewerkstellen van
gewetensbezwaarden.

Op pagina 4 een verslag van het proces en
een verklaring van Martin Van Kerrebroeck: *Elke veroordeling is een veroor-
deling van de democratie.*

Leo Apostel en Martin Van Kerrebroeck

Solidariteit en ... solidariteit

Op 28 maart zijn er in El Salvador verkiezingen. Er zijn ongeveer zeven deelnemende partijen, waarvan allen, inbegrepen Duarte's christen-democratische partij, het medebeheer van het volk rechtstreeks of onrechtstreeks afwijzen. De junta van Duarte die de verkiezingen inricht stelt de kiezer voor de keuze: ofwel een P.C.D.-stem, ofwel overwinning van extreem rechts en ergere terreur. De gruweligheden van de junta zijn u allen wellicht bekend - vooral nu de laatste weken El Salvador ook een plaatsje onder de zon van pers en media is gegund. Deze propaganda is een farce die president Napoleon heeft durven opstellen door zich rechtstreeks op de V.S. te beroepen en door (onrechtstreeks) de steun van de internationale democratie te veronderstellen. Het volksverzet, bij monde van het FDR/FMLN, doet niet mee. Zij ziet zichzelf niet vertegenwoordigd in de deelnemende partijen. Het FMLN wil -onderhandelingen over een nieuwe, politieke, economische en juridische orde die de totale en democratische deelname van de verschillende politieke, sociale en economische categorieën mogelijk maakt.(1)

Over de verkiezingen zelf is het volgende bekend:

1. Wie stemt krijgt een stempel op de identiteitskaart en moet met de duim in onuitwisbare inkt, zodat ie geen twee keer kan stemmen.

2. In de door het volksfront gekontroleerde gebieden zullen geen verkiezingen plaatshebben. Er leven zo'n 120.000 mensen. Het tekort aan stemmen zal echter worden aangevuld door de inrichtende junta zelf; bij een overval in een gemeentehuis werd een serie blanco - identiteitskaarten gevonden. In het verleden was het reeds zo dat de militairen in de kazernes de onuitgebrachte stemmen bijvulden.(1)

Door de controlemaatregelen heeft de junta de macht op het volk menen te waarborgen. Een ding is duidelijk: de verkiezingen zijn helemaal niet vrij - noch democratisch. Het is niet verwonderlijk dat het volksfront zich uit deze korrupte boel wil houden.

De internationale democratie begint zich positief tegenover de oppositie van het volk op te stellen. Pax Christi, Broederlijk Delen en andere meer grotere organisaties opereren in ons eigen kikkerland om Tindemans tot een meer genuanceerd standpunt aan te zetten. Zaterdagmiddag 13 maart werd in Tindemans' tuin een kruis met « 30.000 doden » geplaatst; wanneer vaderlijk van de vergadering zou thuiskomen, wachtte hem ook nog een verzameling foto's van de gruwelen van de junta in El Salvador. Hopelijk zijn het ook deze 'kleine dingen' die het zullen doen. Vrijdag jongstleden werd bekend gemaakt dat vier Nederlandse journalisten en werden vermoord. Tekens wijzen er op dat dit het werk is van de junta. Zekerheid i.v. hiermee is vooralsnog niet bekend. In elk geval was het al genoeg voor de Nederlandse bevolking om massaal te protesteren.

Solidariteit met het volk van El Salvador. Hiertegenover heb je verschillende houdingen. Bij een prikkatie voor El Salvador halen sommige mensen hun neus op met ironisch-verwijzend "En Afghanistan dan?", of, "En Polen dan?". Nog populairder is het berustende "Je kunt er toch niets aan doen." En dan heb je ook de mensen die El Salvador 'zo ver' vinden. Zoals mijn moeder: "Als we maar allemaal in onze eigen omgeving ons steentje bijdragen."

De eerste houding is in mijn ogen enkel aanvaardbaar als die mensen zelf zich inzetten voor solidariteitsacties met Afghanistan of met Polen. Maar dan nog: het is weer zo jammer als zo solidariteit moeten gebeuren vanuit een sympathie voor, zoals dat heet, 'de Amerikanen', of met 'de Russen'. Iemand die zich met dingen zoals solidariteit bezig houdt komt onvermijdelijk ooit eens in het gevaarlijke water van de politiek terecht. Toch hoeven solidariteit en politiek volgens mij niet meteen samen te gaan, zeker niet voor de student; omdat die nog niet in het maatschappelijke leven staat, kan die de politiek nog omzeilen.

De bittere ironie van de strijd van het volk van El Salvador ligt inderdaad in het feit dat het een strijd is op het grote plan van twee wereldmachten. Betekent dat dan ook dat wij er maar het bijtje bij

mogen neerleggen? Het gaat in de eerste plaats nog altijd om het zuivere inzicht en aanvoelen dat solidariteit de specifieke politieke structurering van een bepaalde vorm van terreur overstijgt.

Wat doen we dan? We hoeven met z'n allen nog niet naar ginder (alhoewel, een paar vermoorde Belgen zou misschien niet slecht zijn om Tindemans tot een uitgesproken afwijzen van Duarte te brengen... eigen bloed, eigen vlees... kijk maar naar al die Nederlanders die dit weekend zo plots op straat gekomen zijn...). Als we maar enkel de grote massa tot een iets afstandelijkere instelling ten opzichte van Amerika (en 'Dallas'), en tot een ietsjes bewustere instelling ten overstaan van de noodtoestand van volken zoals dat van El Salvador of Afghanistan kunne brengen. Die bewustheid geldt ook voor mensen die zich voor de Leuvense studentenbevolking actief maken. Dit vind ik jammer: dat er binnen de ASR zo'n verbale steekspelletjes georganiseerd worden - vgl. de open brief van Veto in Veto nr. 22; de open brief van VRG op dit artikel in Veto nr. 24 - en dit terwijl er zich ginder "zo ver" echte drama's afspeelen. Waar zijn wij met onze mooie idealen?

Al wie zich een voorstander van democratie noemt moet zijn of haar keuze al gemaakt hebben: neen aan de onderdrukking van een volk. Voor het volk van El Salvador heeft het woord 'democratie' nog een werkelijke betekenis. Als je dan iets niet je ideaal doet, vergeet dan vooral niet er het essentiële contact mee te (onder)houden wanneer je je in één of andere organisatie 'voor de goeie zaak' actief maakt.

Mickie Cantineaux

(1) Zie a.o. Infoblad van het Leuvense El Salvador Comité (L.E.S.K.) van 7 maart '82.

Scorpio (1)

Het idee veeleer een mythe, dat Radio Scorpio een instrument zou worden in handen van de 'lokale' Leuvense bevolking, waarmee deze haar stem zou kunnen laten horen, is heden ten dage definitief voorbij. Volgende anekdote kan de stroom geruchten van de ontslagen binnen Scorpio om 'politieke redenen' enkel bevestigen. De weerhaken van de scorpionen zijn nog enkel naar binnen gericht, en de progressieve beweging in Leuven moet zulks heel dringend beseffen. Scorpio is op dit ogenblik nog nauwelijks een 'studentensurrogaat' van een bleke BRT-2-Brabant, en de enkele beheerders hebben besloten 'de bevolking toe te spreken of te zingen', in plaats van het omgekeerde dat eerst in een 'vrije, lokale radio' aan de basis lag.

Peter Van de Velde vroeg me een drietal weken terug of ik niet geïnteresseerd was zijn programma 'Boemeltje van Purnement' over te nemen. Dit programma komt in de ether op zondagavond tussen 21 h en 22 h. Samen met Renaat wordt het programma voorbereid en in ons eerste programma doe ik volgende aankondiging: "Het volgende plaatje is opgedragen aan de 1200 overheidsambtenaren die vorige week, gewapend met helmen, stokken en vuurwapens in de Leuvense straten op een geslaagde manier het ballet 'Repressie in Polen' opvoerden. De vertoning was zo succesvol dat achteraf in de rijkswachtkazerne nog 212 jongelui om een bisnummer smeekten..." Het betreft hier een satirische uitlating op het optreden van rijkswacht en politie ten aanzien van diegenen die op de bewuste woensdagavond wilden protesteren tegen de Tak-betoging in Leuven. (Zie enkele Veto's geleden). Mijn woorden zijn in de ether nog onderweg naar de Leuvense radio's of daar rinkel al een telefoon door de Scorpio-studio. "Hallo, hier met Marc van de programmatie. Het gaat niet op om op Scorpio kritiek te geven op de rijkswacht en zeker niet op dit moment."

Men heeft schrik dat de rijkswacht wel eens zou binnenvallen, na het horen van zulke 'scherpe kritiek'. Enkele dagen later krijg ik een telefoon van Peter De Mol, alias Johan Van Laar, die mij laat weten dat ik Scorpio niet langer programma's hoeft te maken. Een opmerking van mijn kant, dat het hier een satirische uitlating betrof, en niet eens een konkreet beeld opwierp, op welke beestige manier dat de flinken in politika en daarbuiten, er op los sloegen, dat het niet eens het formuleren betrof van een politieke eis..., werd terzijde geschoven. In andere landen noemt men zulke een gedrag, als het om een professionele bezigheid gaat, berufsverbot, maar in ons katholieke Leuven, door onze 'vrije radio's' wordt alles met glimlach weggetelefoneerd...

Scorpio lijkt dus perfect op weg om binnenkort zich in te passen in de vloedgolf van liberale radio's die ons land lijkt te gaan overspoelen, met gecensureerde, geselecteerde informatie. Scorpio zegt schrik te hebben voor een rijkswachttinval. Het verleden heeft bewezen dat op een moment duizenden klaar stonden om Scorpio te verdedigen, en dat als gevolg daarvan een poging tot inbeslagname niet gelukt is. De vraag is of heden ten dage nog velen - en zeker binnen de progressieve beweging - zin zullen hebben om dit BRT-2-surrogaat te verdedigen...

Meer dan ooit is er in Leuven nood aan een vrije zender, die werkelijk de noden en strijdreken van de basis een spreekbiedt.

Luc Vanheerentals

Scorpio (2)

Dag Scorpio (het teken aan de wand of mooie liedjes duren niet lang).

Cardo- de handige systeemkaartenbakjes

Lucien's corner

Verleden week dinsdag, om halfacht 's morgens, komen twee vrienden op kot terug van de pamflettenaktie aan enkele fabrieken in Tielen. Er wordt ontbeten en dan trekken we naar het station door de eerste morgenzon. De hal van het station staat vol mensen, op het bord geen treinen aangekondigd. Op het Perron staat een controleur te discussiëren met enkele reizigers. Het spoor staakt om de derde besparingsreik van de regering tegen te houden. De mensen lopen er verweerd rond, met lange gezichten, steken een sigaret op, slaan de ochtendkrant open. De stemming is geladen. Als een of andere fascist zou beginnen dat het allemaal de schuld is van de vakbonden, krijgt hij veel volk op zijn hand. Of weten de reizigers nu ook al wat inleveren is?

Buiten staat een groepje vakbondsmensen te praten. Uit de Maria-Theresiastraat komen enkele spoorwagenaarbeiders over het stationsplein aangewandeld met een spandook. We gaan met een camionnette naar Brussel, naar de tweede staalbetoging. Na een half uur kunnen we vertrekken. Aan de Bondgenootenlaan moeten we rechtsomkeer maken, de straat is geblokkeerd, onder enkele rode vlaggen zit een grote groep mensen op het asfalt, de meeting in de Germal is blijkbaar al gedaan. We rijden de stad uit, de autostrade op.

Aangekomen in Brussel zien we

D'er was een tijd, en die is niet eens zo ver af dat de studenten met honderden tegelijk het de flinken moeilijk maakten, ter verdediging van hun vrije radio, hun Scorpio. Dit herolste uit de beginperiode is voorbij, gelukkig maar. De gemeele toestanden zijn vervangen door geperfectioneerde (duurzaam, maar ook duur) apparatuur en Scorpio toeft al zo lang veilig boven 't Stuc. Maar er schort iets aan, er klopt iets niet. Wat?

Heel veel, Scorpio is tot een instituut verweerd (hetzelfde is van een boel initiatieven binnen het studentenmilieu te bewijzen), een gezond bedrijf waar veel kapitaal voor nodig is, veel plaats en een sterk gecentraliseerde leiding, kortom, je hebt of je hebt het niet. En het is er, juist, volk, het is er allemaal aanwezig. Scorpio kent zijn driemanschap dat de skepter zwaait. En het kapitaal, de plaats? Ook dat moge geen probleem vormen voor een ekspansionistisch opzet. De KUL heeft altijd wel enkele center over, maar vooral veel plaats ter beschikking. En als men braaf is, wil men wel

effenties iets voor je regelen. Dit is dan ook gebeurd, vanaf ... gaat Scorpio verhuizen, ze krijgen nieuwe studio's in een ander (beter, schoner, mooier) gebouw van de Katholieke Unief. Maar studio's inrichten kost geld - toch tegen de honderdduizend - edoch "we vinden dat wel..." Ben ik argeloze penneliker, daar dan tegen, ben ik jaloez? Wat zou dat, als ... Inderdaad, de opofferingen lijken me te groot.

Daarvoor eventjes akademiejaar 1981-82 onder de loep nemen. Minstens driemaal was Leuven verhit. Tweemaal om vijf frank (zijn uw jassen al droog?) en eenmaal omwille van een TAK-oprising van goede smaak. Driemaal waren de rijkswachters provocerend en charge-rend paraat. Fern zulle, een lust voor het sadistische oog.

Was je er niet bij, zat je op kot aan de radio gekluisterd, veel informatie opgevangen? Nee. De eerste keer wel, dan kon het nog. De tweede keer niet, dan was het

volg op p. 3

grootkapitaal, worden voor de metaalarbeiders voor "fachos" uitgegescholden, afgetuigd en achternagezeten. "Rood Wallonië tegen Vlaanderen"? Zoals een delegatie van het Luikse ABVV in Antwerpen, met de rode haan in de vlag, hun solidariteit getuigen met de Vlaamse stakers, zo stapten met de Waalse metallo's arbeiders op van Caterpillar, Sabena en Cockerill-Yards Hoboken, ACOD-leden van de VUB en VVS-studenten uit Leuven en Brussel, "Charleroi heeft alles gekregen wat het wou en doet niet meer mee met Luik"? De Waalse metallo's laten zich niet verdelen, één en massaal, zijwijd en verbaten gaan ze in de richting van Ihet Rogierplein. "Een deel van de betoging week af naar de Kruidtuinlaan, in de richting van de neutrale zone"? De hele massa zwenkt af naar rechts, een buitenstaander zou denken dat het parcouren nog niet ten einde is. Boven op de helling staat de rijkswacht. "Een paar honderd jonge provocateurs"? Op de eerste rij geen privé-militie te zien van jonge beroepsbetogers. Ludo Martens met een plakkaat van de PvdA in de hand, schouwt de troepen. Jean Fliquet van Pour schrijft in zijn notaboekje en neemt foto's. In de voortschrijdende massa zitten mensen van alle leeftijden, de meesten met vakbondsvlaggen, FGTB stickers en werkhelmen. De stilte wordt algemeen, de massa die de hele breedte van de boulevard vult, nadert dreigend de eerste rijen rijkswachters...

101.6 Mhz

Scorpio bestond in november twee jaar, wat gevierd werd met een groots Scorpio-feest in zaal Stella, en enkele maanden later met een gezellig samenzijn voor alle 130 medewerkers. Scorpio heeft in die twee jaar een lange weg afgelegd: begonnen tussen de hanebalken door een handvol enthousiastelingen is Scorpio geëvolueerd naar een complexe organisatie met (binnenkort) semi-professionele studio's.

De vrolijkheid op het medewerkersfeest lijkt dus gerechtvaardigd, hoewel ze een beetje geforceerd klinkt: achter de schermen, microfoons en cassette-decks is niet alles roos en si, lokale radio blijkt aanleiding te geven tot heel wat problemen i.v.m. statuten, organisatie, objectiviteit, personeelsbeleid, imago, enz...

De zondeval van een lokale radio. "Scorpio, ne vrie toffe radio" (rock) aan bod kwam enkele uren moesten inleveren.

DE eerste barsten in Scorpio's blazoen (pantser?) vertoonden zich in september vorig jaar: het dagelijks bestuur — de drie beheerders van de v.z.w. Scorpio gesecondeerd door een aantal getrouwen van het eerste uur — voerde een ingrijpende programmawijziging door, waardoor programma's waar minder toegankelijke muziek (reggae, coldwave, avant-garde

rock) aan bod kwam enkele uren moesten inleveren.

De meer specifieke, uitdijpende info-programma's (Slechtnieuwshow, Roze Driehoek, Veto op Scorpio, Vrouwenprogramma...) werden bovendien afgevoerd, of beter, "gingen op" in 1 groot totaal-info-programma, "Tekens aan de Wand". Deze beslissing viel als een donderslag bij heldere hemel: niemand van de betrokkenen was vooraf geraadpleegd en het ongenoegen vertaalde zich alras in protest; de programmawijziging en de manier waarop ze doorge-

voerd werd deed bij een heleboel medewerkers vragen rijzen over beslissingsstructuur en democratie binnen Scorpio, de vele op informatie die gehanteerd werd en de taak van een lokale radio. De hele maand september werd er dan ook druk vergaderd: het Dagelijks Bestuur besloot tot een strategische terugtocht, waarbij de noodzaak van specifieke info-programma's erkend werd en men zich verontschuldigde voor het "overhaaste" van de beslissing, hopende hiermee het ongenoegen te sussen.

Scorpiocratie

De "Scorpio-democratie" was onder-tussen met een voorstel op de proppe gekomen, waarin de Algemene Vergadering van alle medewerkers het belangrijkste beslissingsorgaan. Het Dagelijks Bestuur had echter zelf een voorstel achter de hand: een getrapte structuur, met bovenaan het Dagelijks Bestuur — 3 beheerders die waken over de "doelstellingen", een secretaris, een promotieverantwoordelijke, de hoofdtechnicus, de verantwoordelijke voor "manifestaties" (allen overkozen) en 2 producers (verkozen) — en onderaan de vergaderingen van de verschillende blokken (infoblok, avondblok, ...). De beheerders toonden zich gekwetst door een verontwaardigd over het dissidentenvoorstel, dat hun toewijding en gepresterde werk miskende: zij, niet de dissidenten, waren immers Scorpio. Uiteindelijk, na vele vruchteloze Algemene Vergaderingen was iedereen moe vergaderd en had het

's avonds vertelt beheerder U.D. op de wettelijke vergadering van het infoblok dat hij een telefoontje uit gerechtelijkzaken kreeg van de BOB, rijksrechttrachtte de "opruiming" verlaagde van de Alma-actie aan te grijpen om Scorpio op te rollen: er was klacht ingediend bij de substituit, maar gelukkig ontbrak het bewijsmateriaal — men had nagelaten alles op band op te nemen. Beheerder U.D. drukte de info-ploeg op het hart te zwijgen over de Alma-actie en geen betogen aan te kondigen, want het voortbestaan van Scorpio stond op het spel. Het infoblok gaf liever geen informatie dan onvolledige informatie — objectieve en volledige informatie brengen over Leuven is deels moeilijk als je het belangrijkste lokale nieuw-item verwijzen moet — en besliste dan ook om tijdelijk alle info-programma's op te schorten, een maatregel waar het Dagelijks Bestuur duidelijk niet gelukkig mee was.

Scorpio berichtte niet meer over de Alma, de Alma-actie stierf daarop een vlotte dood, Scorpio ging terug zijn gangje. Pikant detail: twee weken na de staking raakte bekend dat Scorpio ging verhuizen: de onderhandelingen met de Akademische Overheid waren afgerond. Scorpio kon het gebouw met de naam verlaten en vanaf oktober zijn intrek nemen in de Scheikundegebouw op de Naamestraat, er was ruimte voor vier studio's en een vergaderlokaal, enkel elektriciteit, water en gas dienden betaald. Dit bericht maakt "het telefoontje uit gerechtelijkzaken" — volgens insiders hoogst ongebruikelijk — zolang mogelijk, beheerder U.D. reageerde nogal verschrikt toen we hem zegden dat zo iets niet kan — helemaal ongelofwaardig: Scorpio had duidelijk een heleboel te verliezen bij een te actieve berichtgeving over de Alma. De impact van Scorpio bleek immers zo groot te zijn dat heel wat studenten aan de actie deelnamen t.g.v. de informatie op Scorpio. De goodwill van de academische overheid, die geen lokale radio's gaat huishouden die tegen haar gerichte acties enthousiast gaat steunen, de mooie studio's stonden op het spel; de beheerders grepen fluits in en legden het infoblok het zwijgen op.

was iedereen moe vergaderd en trad het voorstel van het Dagelijks Bestuur de facto in werking, zonder dat over één van beide voorstellen was gestemd — de dissidenten kregen zelfs niet de kans hun voorstel behoorlijk te verdedigen. Iedereen kreeg wel als zoethoudertje (grotendeels) zijn programma terug; en er werd een groot "ideologisch" congres beloofd, dat echter nooit plaatsgevonden heeft, evenmin als de beloofde driemaandelijkse Algemene Vergadering. Scorpio ging zijn gangje. Wel verloren enkele dissidenten in de daaropvolgende maanden hun programma, maar een kniesoor die daarop let.

Geheimzinnige telefoontjes

"Wegens externe omstandigheden bevindt het infoblok zich in de onmogelijkheid U een objectief en volledig informatiepakket aan te bieden. Alle algemene info-programma's worden dan ook tijdelijk opgeschort," was een jingle die je de tweede helft van januari kon horen vóór elk info-programma; wat volgde was non-stop-muziek. Wat was er gebeurd? Scorpio had de Alma-betaalstakking, de Almbetopping en de beide Almbetoppingen op de voet gevolgd; in die programma's werd regelmatig verslag uitgebracht over de stand van zaken, bijkwaar iets te geestdriftig, want op donderdag 21 januari, dag van de tweede Alma-betopping, verdwijnt Scorpio plots gedurende enkele uren uit de lucht: enkele Scorpio-medewerkers evacueren mengpaneel en apparatuur uit de studio,

Scorpio: braaf?

De geloofwaardigheid van Scorpio wordt door zo'n ingreep niet bevestigd. Ondertussen gaat Scorpio z'n gangje, afgezien van enkele randverschijnselen zoals het afvoeren van Polle Fustrin (dissident, samensteller en presenter van Nôvô en Oasekroes, twee programma's waarin avant-garde rock aan bod kwam). Scorpio vervalt zijenderogen, Scorpio wordt braaf. Vorige week kwam een nieuw programmavoorstel vanwege het Dagelijks Bestuur boven water: het infoblok zou z'n drie uur per dag samengedrukt zien tot anderhalf uur per dag. Het infoblok is misnoegd.

De redactie

Verontruste Historici en Extreem-Rechts

«Vooraf voor de partijen die zich op een haast permanente wijze aan de macht bevinden, geldt er geen enkele exclusieve tegen extreem-rechtse bewegingen; integendeel: extreem-rechtse groepen en personen worden erin opgenomen, en krijgen er belangrijke functies.»

Aldus Walter De Bock. Immers, hij meent te kunnen aantonen dat er ná de Bevrijding verscheidene figuren uit de collaboratie en/of met soms uitdrukkelijke sympathie voor het fascisme werden (her)opgenomen in de katholieke, liberale en (in mindere mate) socialistische partij. (1)

Dat een Van den Boeynants door bepaalde invloedrijke zakenknijven (die de oorlog hadden 'overleefd') en met de steun van (ex)ristische milieu's in de politiek werd gelanceerd is hiervan een voorbeeldige illustratie (2). Doch ook de Antwerpse oorlogsschepen en socialist De Malter, die nog ná '45 bleef zetelen als gemeenteraadslid en het nadien zelfs tot gecoopteerd senator bracht, heeft in deze weinig reden tot ontkenning klagen.

Uit dit oogaan van extreem-rechts in de gevestigde politieke partijen verklaart zich de politieke grensvervalsing met centrum-rechts. «En het is deze politiek-ideologische 'infiltratie' die de verkenge democratische rechten thans het ernstigst bedreigt. Immers, aldus nog steeds Walter De Bock, als onze sociale verworvenheden werden afgedwongen door strijd voor een georganiseerde vakbeweging, voor een beschermde koopkracht, voor een systeem van lonen gekoppeld aan de index. Strijd voor een uitgebouwde sociale zekerheid. En het is ideologische invloed / lijfelijke aanwezigheid van extreem-rechts in een centrum-rechts kabinet die deze democratische rechten thans ernstig bedreigt.

De infiltratie en exploitatie van extreem-rechts in haast alle democratische organisaties (de media, politieke partijen, vakbonden, de studentenbeweging), zogezegd 'omdat de Staatsveiligheid moet worden geïnformeerd', is gevaarlijk eerder door haar opinievormende invloed dan door haar daadwerkelijke impact op de besluitvorming in deze

augustus 1950 (daags nadien verzocht Leopold III aan het Parlement om zijn koninklijke prerogatieven over te dragen op bijzondere Boudewijn) zou Pirenne, zonder medeweten van premier Duveusart die zich terzelfdertijd met de Koning onderhandelt, met een aantal politici hebben overlegd over de vorming van een nieuwe regering, zonder goedkeuring van het Parlement (een zogenaamd zakenkabinet), om aldus de troonsafstand nog te kunnen vermijden (9).

Al bij al dus een vrij leerrijk debat. Alleen jammer dat we dinsdagavond 9 maart niet konden aanwezig zijn op het KVHV-debat met prof. L. Van Otrivie.

(1) In een bijdrage van W. De Bock in *De Morgen* van zaterdag 6 maart (n.a.v. 'De Nieuwe Orde', afl. 2 van vrijdag 5 maart) wordt deze (vast)stelling nader uitgewerkt w.b. de vooroorlogse politieke herkomst (meer bepaald vanuit het *Beldinaso*) van enkele belangrijke CVP-prominenten.

(2) Meer bijzonderheden over de persoon en carrière van VdB kan je vernemen in de bijdrage van Serge Dumont en Franz Legros in het boek *Extreem-rechts en de Staat*, alsook in de VdB-artikelenreeks van Jef Coeck in *Vrij Nederland* van 30 jan., 6 en 13 feb. 1982.

(3) Hoofdtrol in dit komplot speelde gewezen para-kolonel Jean Militits, toentertijd (in 1973) kabinetsmedewerker op Binnenlandse Zaken onder de regering Leburton-Tindemans-De Clercq, en sedert 8 november '81 verkozen volksvertegenwoordiger voor de PRL. Onlangs nog verklaarde hij aan *La Libre Belgique* dat een staatsgreep in België 'technisch alleszins' kan worden uitgevoerd.

(4) We verwijzen hier o.m. naar de onbegrijpelijk passieve (welwillende?) houding van de BOB in het vooronderzoek na de VMO-aanslag (12.12.'78) op de Lokse voetballer Lubanski.

(5) Zoals de huiszoeking (okt.'79) bij Pour nadat dit blad foto's publiceerde van het VMO-oufenkamp (2-4 juni '79) nabij La Roche. Meer hierover kan je vinden in *Pour*, nrs. 278 en 279, alsook in 'Les libérés malades du pouvoir', p. 141 (fig.'81).

(6) Cfr. *Pour*, nrs. 344-348 en 362-363 (fig.'81).

(7) E. Verhoeyen publiceerde o.m. 'De kreet met de zwarte scharen' en hij begeleidde Maurice De Wilde in het voorafgaande spuurwerk aan de BRT-rechts 'De Nieuwe Orde'.

(8) Over extreem-rechts en de Konings-kwestie (althans datgene waarover men ons op school niet spreekt) zie o.m. W. De Bock in 'Extreem-rechts en de Staat', p. 59 e.v.

(9) Een gelijkaardig scenario speelt zich af eind augustus 1960 (net voor de wijziging in de kath.-lib. regering Eyskens-Lilar n.a.v. de gevolgen van de Congo-crisis). Achter de rug van Eyskens om voert Pirenne besprekingen met een aantal kandidaat-ministers met het oog op de vorming van een Zakenkabinet. Dit zou verhinderd zijn door Eyskens hierop dreigde met ontslag.

vervolg van pagina 2

plots te gevaarlijk. Waarom? De rijks-wacht zou binnenvallen, dat meldde de man uit Antwerpen in een angstige en beangstigende telefoon naar de studio. We zullen hem maar ter goeder trouw noemen, alhoewel. Vanuit de middens van 'de R., uw vriend' weet ik dat daar niet zozeer sprake van was, dat daaromtrent geen enkele wind was gelost. En verder viel het ons op dat enkele dagen later, niet eens zeven, ook de basis van Scorpio wist dat hun zender aan verhuizen toe was. Eventjes verduidelijken, als de top van uw vrije, lokale radio iets beslist, stroomt er nogal wat water door de Dijle voor het aan de oren van de medewerkers aan de basis komt te hangen, de hoeveelheid water hangt natuurlijk af van het seizoen, dat is een ander paar mouwen. Zou het (eigenlijk) is het zo niet kunnen dat het verspreiden van 'oproerkraaiende' berichten nefast was toen beide partijen (rektorat en bestuur van Scorpio) aan de onderhandelingsstaf gingen zitten? Hoe kan iemand in Antwerpen weten dat het in Leuven regent? De weerberichten, natuurlijk. Nu is het niet zo, dat ik die mis, wel informatie over het aktieve Leuven, het grijpt mij pijnlijk naar de smachtende keel. Het lijkt er oh zo sterk op, dat ze op het bovenste trapje van de Schierarchie in de val van het konformisme zijn gesukkeld. Slecht geïnformeerd waarschijnlijk. Mooie studio's, prachtige apparatuur in ruil voor het opgeven van een — tenminste altijd latent aanwezig — vorm van militantisme.

Want over de derde hele avond in Leuven en de informatie over de lokale zender zou ik willen zwijgen, maar deze machine tikt lustig verder. Een verontwaardigde

Mark Batida moest, oh arme, in de vroege morgen uitroepen, dat een vrije Leuvense radio er in kon slagen geen enkele tip te geven, geen enkel bericht de ether in te sturen over acties waarbij ca. duizend rijkswachters waren betrokken. Proficiat, Scorpio, jullie zijn echt op de goede rechte weg.

In het begin van het jaar weigerde de top te erkennen dat een zeer groot deel van de luisteraars studenten zijn, ze wilden stadsradio maken, nu echter willen ze tot radio van het rektorat groeien. Als boegbeelden van de VeBe is dat niet zo mooi meer. Objektief berichten kan niet meer, dus dan maar niet meer berichten, de zwijplicht.

Eventjes samengevat voor de studenten: Scorpio is niet langer uw zender; en dat kunnen we niet afkeuren. De wereld zou veel vrediger zijn als Leuvenaars en studenten elkaar wat beter zouden verstaan. Voor de aktiebeluste studenten: d'er is geen vrije radio meer die de berichtgeving ongezouten de wereld in bonjour. De S.Cleiding geeft een andere definitie voor de vrije of de lokale radio uitgezonden, comfortabele studio met zachte programmakoes voor de leeftidsgroep van 3 tot 88, ofte het gemak. Een uitzending op de BRT (dond. 25 feb.) zou u van vroeger definitie goed hebben doen aanvoelen, maar ja op dat ogenblik zat je naar Scorpio te luisteren, me snap je.

We zijn toch braaf geweest, want over de taak betere muziek uw oor te laten strelen, is ook binnen Scorpio een andere (betere?) definitie in de praktijk omgezet. Tijd voor iets nieuws?

Naam en adres bij de redactie bekend

Ist auch in Deutschen Kinema alles vorbei?

Blechtrommels en Brecht-rommel...

Naar aanleiding van de driedaagse die D.A.F. zopas gehouden heeft rond Rainer Werner Fassbinder, Duitslands troetelkind en zogenaamd 'genie' (althans, als we de quasi unanieme consensus van de internationale filmpers aanvaarden), leek ons de tijd rijp en zoveelste overzicht te houden van de *geschiedenis van de Duitse Film*. Door de grote bekendheid van de 'jonge' Duitse Film (onderhand ook al 20 jaar oud) ligt de klemtoon van deze mini-serie (volgende week een tweede deel) niet op het introduceren van vergeten talent, maar op de vraag of méét het succes ook de aftakeling zijn inbrede gemaakt heeft im Heimatland.

Het profiel van de vrouw, eerlijk en sober, bij Margaretha von Frotta's Schwestern.

Halfslachtig historiekje: Hollywood, Hitler, Heimat.

De eerste boom van de Duitse Film situeert zich niet na WO I, als de avantgarde het filmmedium als volwaardige kunstvorm gebruikt. Naast het *ekspressionisme* van dadaïst Hans Richter, voorloper van de moderne strukturalistische cinema die realiteit opoffert ten voordele van een abstracte beeldconfiguratie, zijn het vooral de *ekspressionisten* die internationale faam verwerven. Dat films als *Das Kabinett der Doktor Calligari* (Pommer-Wiene — 1919), *Nosferatu, eine Symphonie des Grauens* (Murnau — 1922) of Fritz Langs futuristische *Metropolis* (1925) zelfs nu nog veel bijval oogsten, dit hoewel film het meest aan slijtage (en dus ook nostalgie) onderhevig is, is niet alleen veelbetekend in verband met het *hoge nivo* van deze films, maar wijst ook op een sterk neo-ekspressionistische tendens bij de jongeren. Spijtig genoeg schijnt deze tendens zich te beperken tot de muziekwereld (Bauhaus, New Order, Tuxedo Moon, ...) en is de enige visuele pendantaert te vinden in het videoclipwezen, waarvan het nochtans plagierend-ad-infinitum karakter de pret niet bederft.

Met de opkomst van het nationaal-socialisme en de daarmee gepaard gaande kunstfobie neemt praktisch al wat (film)talent heeft in Duitsland de biezen, richting Hollywood: Fritz Lang, Detlef Sierck (veramerikaniseerd tot Douglas Sirk), Robert Siodmak ... en Jozef von Sternberg, wiens *Der Blaue Engel* (1930) de geschiedenis ingaat als requiem voor Emil Jannings (als Dr. Unrat, voor mij één van de ontroerendste filmfiguren ooit neergezet), als glorieus debut voor Marlene D. en als laatste hoogtepunt van de rein-deutsche film voor lange, lange tijd. *Het verdwijnen van de subversieve Expressionistische - en Kammerspielefilms is de aflocht van de Kunst.*

De 'opdrachtfilms' van Leni Riefenstahl, Karl Ritter of Veit Harlan (raders in Goebbels' machtige propaganda-apparaat) bezitten meestal niet méér dan enige *sociologische relevantie* en duiden aan hoe, niet alleen toen, film zich merkwaardig flexibel opstelt voor massa-indoktrinatie. Hoewel een film als Leni Riefenstahls *Trippl des Willens* (1935) toch van een hoogstaand filmtechnisch nivo zou zijn, is er wellicht zo goed als niemand die dit kan bevestigen of logenstraffen, aangezien de meeste Nazi-films tot taboe verklaard zijn, wat ook niet op een rustig geweten wijst, en dus in de ijkast verrotten.

Na de oorlog betert de situatie er niet op; de films blijven even doktrinaar, maar nu in de andere ("Wir haben es nicht gewusst" en "Da war nichts zu machen") richting; films van regisseurs die "ontwaakten uit een nachtmerrie". Erg lang duurt dat zelfberouw (beste voorbeeld: *Rotation* (1949) van Wolfgang Staudte) niet en de Duitse film schijnt zijn roeping te vinden in het (hernieuwd) rechts-maar-niet-openlijk genre: de *Heimatfilm*. Een film als *Kinder, Mütter und ein General* (H. Kautner — 1955), een menging van deemoedigheid terugblik met een ferme portie *Bhut* and *Boden-romantiek*, spreekt boekdelen over de manier waarop nieuw rechts, in een soort *Sauerkraut mit Schwiebeln*-versie van Hollywood het al te pijnlijk verleden wil Auschwiltzen. De meest gebruikte methode edoch blijft het doodzwijgen, het verleggen van de aandacht naar bvb. de biote billen van Sankt Pauli.

Das Obst von Oberhausen

Het *Manifest van Oberhausen* (1962), ondertekend door 26 jonge regisseurs, wordt doorgaans als *start van de Nieuwe Duitse Film* omschreven. Het is een programmatische verklaring waarbij regisseurs als Herzog, Kluge en Schlöndorff de toenmalige Duitse Film laken en hun heil willen zoeken in films die inspelen op de actualiteit, die een (links) tegengewicht vormen versus de verrechtiging en de vervlakking van de nieuwe Duitse maatschappij. Dat een regisseur als Herzog zich aan enkele jaren van deze groepsverklaring distancierde, geldt als indicatie voor een spijtige evolutie van de film naar de praktische politiek, meestal hand in hand met verwaarlozing van het formele karakter: zwart-wit denken (met grijze gevolgen), zonder een diepgaande mens- en maatschappijvisie.

Toch beschikt Duitsland momenteel over een meer dan voldoende hoog aantal creatieve regisseurs om, naast een onloochenbaar praktisch belang — Ronnie Pede (Film en Televisie) gewaagt zelfs van 'de enige echte en buitenparlementaire oppositie in het land van Strauss' — ook een esthetisch hoogstaand nivo te onderkennen in hun werk. Belangrijkste reden daarvoor lijkt mij de *samenwerking van enkele regisseurs met Duitslands alternatieve paraparaadjes uit de literatuur* (Böll, Grass, Peter Handke), wat stevaste sterke scenario's oplevert, maar niet altijd een genoezame uitwerking: Schlöndorffs *Katharina Blum* (1975) reduceert Bölls werk, vooral door een enorm idioot slot, tot éénzijdige propaganda, terwijl Petrovic's *Gruppenbild mit Dame* (1977) slechts met Bölls boek op de knie verstaanbaar bereikt.

Met enig zin voor overdrijving kun je stellen dat *overstaanbaarheid* — in de negatieve zin heet dat dan 'intellectualisme' — het tweede handelsmerk van de Duitse film (althans de kwalitatieve versie ervan) uitmaakt. Het gebrek aan publieksgerichtheid is erg opvallend, en het recente succes van Ulrich Edels *Christiane F.* (1981), een film die verkocht wordt voor wat hij niet is, verandert daar niets aan. Meer symptomatisch blijft bvb. het in de (Leuvense) mist gaan van Volker Schlöndorffs *Die Fälschung* (1981), hoewel deze overigens schitterende film toch kon verkocht worden als opvolger van Cannes- en wereldsukces *Die Blechtrommel*.

The Swinging Swastika

Momenteel is de jonge Duitse film al méér dan oud genoeg om als *onvoorwaardelijk alternatief of origineel* beschouwd te worden. De originaliteit is al in zoverre afgebot dat elke nieuwe film (met uitzonderingen, allicht) in een reeds meer dan voldoende bezet item kan ondergebracht worden. Vijf categorieën schijnen te volstaan om een afdoende synopsis te geven van de moderne Duitse filmthematiek.

Vooreerst is er de reed vermelde recht-toe-recht-aan *aanval op de hernieuwde verrechtiging*, wat meestal vrij irriterende filmproducten oplevert. Hoewel een film als *Messer im Kopf* (1977) van Reinhardt Hauff daar een gelukkige uitzondering op maakt, houden 'wij' toch meer van Herzogs indirecte, subtielere, meer fundamentele, bijna mythische approach dan dit kankergezwell.

Een andere, meer gebruikte manier om het heden te laken ligt in de exploratie van een verleden, dat uit de Duitse nationale geschiedenschrjving is geschrapt: *de tweede wereldoorlog*. De wijze waarop de *uitwerking geschied*, varieert enorm: van de documentaire stijl vna Hildebrandt (*Der Gelbe Stern* (1980)), naar Verhoevens theatrale enscenering van de oorlogservaring van de doorsnee-Duitse familie (*Sonntagskinder* (1980)), van Sybergs 8-uur lange groteske (*Der Graal, of ook Hitler, eine Karriere* (1977)) naar Schlöndorffs allegorisch meesterwerk (*Die Blechtrommel* (1979)). Nieuwe produkten als Helga Sanders' *Deutschland, bleiche Mutter* (1981) of Petersens *Das Boot* (1981) bewijzen dat '40-'45 lang geen uitgeputte inspiratiebron is.

Fassbinder-stijl grijpt melodramatisch en theatraal terug naar huiveringwekkende kitch à la Dietrich, maar levert alleen ongelooftwaardige afkooksels. (vb. Lili Marleen).

De meest uitgebreide en ook de meest diffuse categorie wordt gevormd door de zogenaamde *Marginalen* of *Outcast-films*, waar men driftig op zoek gaat naar alles wat zich etnische minderheid noemt, om hun emancipatie problematiek filmisch te ver(ant)woorden. Dilettantische eijzigheid is hier, more often than not, van de partij. In het geval van Von Trotta echter met haar genuanceerde en filmisch sobere, maar efficiënte analyse van de problematiek van de vrouw (vb. *Schwester* (1979) of *Krista Klages* (1978)) of bij Werner Schroeter, die in *Palermo oder Wolfsburg* (1979) een niet sentimenteel verkleurde visie geeft op de gastarbeidersproblematiek, levert dat degelijke films op. De visie van Fassbinder op de problematiek van de Turk in modern Duitsland daarentegen (*Angst essen Seele auf* (1973)), of het ondoordachte geloof in de marginaliteit van het (rock)muziekwezen (*In Asphalt-nacht* (1981)) en het ongenueanceerde beeld van de grootstadjunkie (*Christiane F.*) werken tot wenen toe tandenknarsend. De prijs van de grappigste *Marginalen*film gaat echter naar Rosa van Praunheim, wiens *Nicht der Homosexuelle ist pervers, sondern die Situation in der er lebt* het nivo van de titel moeiteloos haalt.

De twee laatste categorieën zijn iets minder gevuld. Regisseurs als Syberberg, Straub, Moorse en eigenlijk ook Herzog (voor zover die te kataloogere valt) bekommeren zich vooral om *subversie via het vormeleent*, wat hen verzamelt onder de term 'hermetische filmers'. Op het geval Herzog komen wij volgende week terug.

Last, least etc. zijn er nog de regisseurs die zowel inhoudelijk als vormelijk een *internationaal standpunt* innemen. De meest bekende en ook de meest interessante onder hen is Wim Wenders. Zijn films, bijna alle in samenwerking met de bekende schrijver Peter Handke (die zelf met *die Linkshändige Frau* (1976) een boeiend filmprodukt gereisde), len over de frustratie van het gefnuikte American dream-syndroom en leunen alle aan bij het welbekende 'on the road'-thema van de Beats. Zijn oeuvre vertoont wel weinig variatie; met uitzondering dan van *Lightning over Water* (1979), een verslag over de aftakeling van zijn vriend-cinelist Nick Ray; gedurfd, maar erg hallucinerend.

Auch Fassbinder kan es nicht fassen

Over 'filmgenie' Fassbinder kunnen we kort zijn. We kunnen niet begrijpen waarom deze regisseur zo'n hoge waardering scoort. Zijn theorie over de film is wel boeiend (toespasing van Brechts theatertheorie, gestyleerd-'theatrale' enscenering als verveemdingsproces en gebruik van het melodrama-genre om ingang bij het proletariaat te vinden), zijn films echter zelden (*Despair* (1977) of *Mutter Klüsters* (1975)) of nooit (de overige honderden). Gaat het hier om een kollektieve verwaanzing van de internationale filmers?

Juist.

M. Eelen

Newroz

Op zaterdag 27 maart

Tekoser, de Koerdische Arbeiders- en studentengemeenschap in België organiseert samen met het Komitee Voor Hulp Aan Het Koerdische Volk een feest, dat jaarlijks door de Koerden, in welke omstandigheden ook, gevierd wordt.

'Newroz' betekent 'de nieuwe dag', sinds meer dan 2000 jaar de nationale feestdag voor de Koerden. Daarmee bedoelen zij de aantredende lente. Tevens wordt aangeknoopt bij de legende van *Kawa de Smid* die samen met het volk het wrede bewind van de despoot *Dehak* omver wierp. Om de overwinning op het onrecht te vieren klonk het volk op een hoge berg, zong en danste rond een vreugdevuur. Dit symboliseerde in de Koerdische godsdienst het goede dat het kwade overwint.

Dit belangrijke feest voor de Koerden, ook voor de huidige Koerden, symboliseert hun eeuwenoude strijd voor recht en vrijheid. We vinden dit terug in het georganiseerde feest waar vrijheidszangers, folkloristische groepen en acteurs, via zang en toneel de huidige toestand in Koerdiestan behandelen. Tevens wordt een korte film over Iraans Koerdiestan gedraaid. Verder treden immigrantengroepen van Italië en Spanje op. De Koerden die in België wonen, nodigen U uit en verwachten U met vriendschap.

Iedereen is dan ook welkom op deze avond.

Buurtfeest

Beste vrienden en burens, Zoals nu bijna traditiegetrouw, organiseren wij dit ja alweer een buurtfeest. Dit maal echter in het teken van ons vijfjarig bestaan, ons eerste lustrum. Naar analogie met vorige jaren, organiseren wij het feest om iedereen de kans te bieden met ons huis en de werking ervan kennis te maken en onze voelbaarheid met de buurt te behouden en te verbeteren.

programmatische zie agenda

LEZERS BRIEVEN

Kernafval

Beste, De Belgische overheid, in samenwerking met Nederland en Zwitserland, zal dit jaar opnieuw radioactief afval dumpen in de Golf van Biscaje voor de Spaanse kust.

Sedert verscheidene jaren wordt tegen deze dumpingen protesteerd door allerlei milieugroepen - vorig jaar poogde bijvoorbeeld Greenpeace deze transporten te stoppen door een klacht bij de Nederlandse Raad van State. Toen ze tenslotte, met twee maanden vertraging, toch plaatsvonden, gingen ze gepaard met een internationale stroom van protesten, zowel in Nederland, Spanje, Portugal als in België. Voor België verwijzen we naar de nationale betoging te Brugge, naar de ludieke acties te Oostende, naar de protestacties te Zeebrugge en te Maria-Aalter.

De internationale weerklank van het protest tegen de dumping van radioactief afval in zke, had in België één belangrijk gevolg: door de Brugse gemeenteraad werd unaniem een motie aangenomen, waarin men vraagt de dumping van atoombal niet langer langs de Zeebrugge haven uittevoeren.

De Westvlaamse actiegroepen voor kernstop plannen dit jaar opnieuw een nationale betoging te Brugge. Deze betoging zal, afhankelijk van de toelating van het stadsbestuur, doorgaan op zaterdag 29 mei of op zaterdag 5 juni. Buiten de nationale betoging, willen de Westvlaamse actiegroepen voor kernstop ook protestacties voeren tijdens de dukmpingsweek zelf in het Zeebrugse havengebied.

Met de gebeurtenissen te Zeebrugge in het achterhoofd, wensen wij dit jaar in het havengebied een zo massaal mogelijk aanwezigheid. Dit protest willen wij uiteraard volledig gewelddoos houden en mag er geen enkele confrontatie aangegaan worden met de ordestrijdkrachten.

De Westvlaamse actiegroepen voor kernstop p/a De Cactus St Amandstraat 13d 8000 Brugge.

Nederlandse impressies

"Het enthousiasme voor het medebeheer is al lang afgekoeld. De studenten die in de medebeheersorganen zeten, zitten er voor spek en bonen bij. Leren vergaderen. De meerderheid van de studenten gelooft er al lang niet meer in. Velen door hun algehele apathie. 'Studeren' valt voor hen volledig samen met de aktiviteit, door het werkwoord omlind. Ze interesseren zich enkel voor hun diploma. Diegenen die nog wel actief zijn, vinden de procedures en de papierberg van het medebeheer te omslachtig. Ze engageren zich liever in meer directe actie. Tot voor enkele jaren was het medebeheer wel een effectief middel. Het ging gepaard met akties op straat. Deze combinatie heeft wel een aantal vruchten afgeworpen. Nu de akties op straat uitgedroogd zijn, heeft het medebeheer ook veel van zijn betekenis verloren."

Eddie Vaes, hoofdredakteur van het Tilburgs Hogeschoolblad. Ik telefeer hem naar aanleiding van een artikel over 'medebeheer' dat vorige week in thb verscheen.

Nederlandse impressies.

De demokratiseringsgolf die eind '60 door West-Europa woei, heeft ook aan de Tilburgse Hogeschool haar sporen nagelaten: een reeks structuurhervormingen waardoor alle geleidingen van de universitaire wereld een vinger in de pap kregen.

In 1971 werd de Hogeschoolraad (HSR) ingesteld, een bestuursorgaan van de universiteit. Wetenschappelijk personeel, technisch en administratief personeel en studenten hebben er 24 zetels netjes onder mekaar verdeeld: elk acht. Daarnaast zeten er nog acht buiten-universitaire 'bullen': vertegenwoordigers van o.a. het bedrijfsleven en de vakbonden.

De Hogeschoolraad is het hoogste beleidsorgaan van de Tilburgse universiteit. Haar bevoegdheid is, in theorie althans, erg groot. Problemen van budgetaire aard (ook huidige besparingsplannen), studentenleed, problemen van onderwijs en onderzoek worden op deze raad geregeld.

Met hun acht vertegenwoordigers zouden de studenten dan ook in staat kunnen zijn een vooraf opgesteld beleid, zij het met de nodige compromissen, door te drukken. Dat is niet het geval. De beslissingen die in de Hogeschoolraad genomen dienen te worden, worden namelijk voorgedragen in commissies. Niet dat de studenten in die commissies geen vertegenwoordigers hebben. Ook deze zijn op hun beurt samengesteld vanuit de drie geleidingen die de universiteit bevolken. Daarnaast zeten er in de commissies ook 'specialisten'. In de praktijk blijkt nu dat deze 'specialisten' meer dan een adviserende functie hebben. Zij zijn het die het beleid van de universiteit in banen leiden.

Volgende maand in april worden de studentenvertegenwoordigers opnieuw gekozen. Twee fracties dingen naar de gunsten van studenten: de Progressieve Studentenfractie (PSF) en Konstruktief, of, 'de keuze van kreatief en doelgericht medebeheer', een meer gematigde fractie dus.

Het eerste probleem waar de fracties mee geconfronteerd worden, is het vinden van een voldoende aantal kandidaten. Dat valt niet zo maar aan de apathie van de studentenmassa's af te lezen. Men

staat niet te drummen om met de profen aan tafel te gaan zitten en bladzijden lange nota's door te worstelen.

Als de verkiezingen van de studentenvertegenwoordigers voor de raad samen vallen met de verkiezing van andere geleidingen van de Hogeschoolraad, blijkt er niet zo'n groot probleem. De studentenfracties trekken zich dan op aan de algemene verkiezingsfeer die er dan hangt.

Hugo, vorig jaar lid van de PSF-fractie: "Vorig jaar speelde het feit mee dat de hele Hogeschoolraad werd verkozen. Daardoor was de publiciteitscampagne heel wat dikker dan nu, wanneer er enkel studenten verkozen werden. Het opkomstpercentage daalt dan."

Giel, lid van Konstruktief: "De studenten aan sich laten zich beïnvloeden door reclame en door activiteiten van niet-studenten."

Over de effectiviteit van de studentenvertegenwoordiging lopen de meningen van de ex-raadsleden nogal uiteen. Konstruktief is van oordeel dat er heel wat zinnig werk verricht wordt. De Progressieve Studentenfractie is meer terughoudend. Een stuk discussie uit het thb.

Jack (Konstruktief): "Hogeschoolraadsleden kunnen ervoor zorgen dat er een discussie komt over vele zaken, want er zijn heel ingrijpende dingen aan de hand. Het hele onderwijs wordt op dit ogenblik omgebouwd. Er kan over dit onderwijs gediscussieerd worden, over hoe machtig vakgroepen in feite zijn."

Rik (PSF): "Die discussie is voorbij, probeer maar eens om die discussie opnieuw aan te zwengelen, iedereen begint te steigen van asjeblijft die ellende niet opnieuw."

Jack (Konstruktief): "Ik denk dat die discussie er nooit geweest is, toch niet echt serieus. Ik meen dat de raad wel een discussie kan aanzwengelen binnen de faculteiten, die mogelijkheid bestaat. Ik geef toe dat de raad geen invloed kan uitoefenen op het onderwijs en het studentenleed, of slechts heel marginaal, maar de discussie is belangrijk."

Hugo (PSF): "Dat vind ik echt toch wat naïef hoor, denk je echt dat die faculteiten daar ook maar enigszins rekening mee houden. Het verleden heeft anders beezen."

Kringraad-Debat:

10 Jaar Studenteninspraak aan de Unief?

Dinsdag 30 maart organiseert Kringraad in de Kleine Aula een paneelgesprek-debat over medebeheer van de studenten aan de universiteit. Na een historische inleiding door Jan Bauwens, directeur van Studentenvoorzieningen van de KUL, zullen Luc Devisscher, godsdienstwetenschappen, Koen Mols, toegepaste wetenschappen, Paul Geeraert, gewezen vertegenwoordiger RU Gent, Jan Bauwens en Prof. Walter Van Gerven, groepsvoorzitter en lid Bureau Academische Raad discussiëren over het wel en wee van studenteninspraak.

De tijd die de intensieve voorbereiding voor dergelijk debat vereist enerzijds en de vraag van de Veto-redactie om kopij tijdig in te leveren anderzijds, verinderen ons een tweede interview te doen met een panelist. Maar vorig jaar had Veto een gesprek met Van Gerven ter gelegenheid van de rectorverkiezingen. Hij had het toen o.a. over het bevorderen van de communicatie binnen de unief — humaniseren zoals Van Gerven het noemde — en over de wenselijkheid van een ruime vertegenwoordiging van de niet-AP-geleidingen in de organen. We hernemen dit hier.

Veto: Humaniseren van de universiteit, kan u daar wat specifiek over zijn?

Van Gerven: Het zijn natuurlijk grote woorden, ik geef me daar rekenschap van, en het is een programmaat dat moeilijk in een programma te vatten is, zoals alles wat menselijk is. In die zin dat, wanneer men teveel probeert een menselijke verhouding in instellingen, statuten, regels te vatten, dan van het menselijke zeer vaak iets verloren gaat. Mijn ervaring tijdens die vier-vijf jaren dat ik terug bij de basis behoeft, is dat er een grote afstand bestaat tussen het beleid en het dagelijks werk. Dat heeft een goede en een slechte kant. De goede kant is dat men gerust gelaten wordt als men de top niet nodig heeft, dat men zijn werk van alle dagen eenvoudig, gemakkelijk, zonder teveel lastig gevallen te worden, kan uitvoeren. Het nadeel is natuurlijk dat als men wel iets nodig heeft, dat dan de afstand nogal groot is zowel ten aanzien van de academische kolom als ten aanzien van het administratief beheer. Het is een onvermijdelijke konsekwentie geweest van die kwantitatieve groei.

Veto: Het eventueel beter laten overeenkomen van de top met de onderlaag is dus één van uw programma's?

Van Gerven: Ik zou het niet uitsluitend stellen in termen van 'top- en onderlaag'. Wel algemener: hoe kan men de communicatie, de dialoog binnen de universiteit verbeteren, tussen de geleidingen, tussen de faculteiten en departementen, tussen de verschillende niveaus, tussen het beheer en de academische kolom. En dit niet via geïnstitutionaliseerde wegen maar door menselijke contacten. Dat zou ik zeer centraal willen stellen.

Veto: De verschillende niveaus in het beleid niet te zeer omkaderen met regels en statuten, dan wel aandacht besteden aan meer mogelijkheden bieden aan de contacten die er zijn tussen de geleidingen, tussen mensen van eenzelfde geleiding onderling...

Van Gerven: ... maar ook binnen de afdeling tussen de verschillende geleidingen... ik geloof in solidariteit binnen

Jack (Konstruktief): "Neem nou het ontwikkelingsplan '83-'86. Daar staan vragen in van jullie die door de raad zijn aangenomen. Die vragen handelen toch over wat de studenten kunnen doen bij het onderzoek. Kunnen studenten daar aan meewerken? Dat vind ik heel belangrijke vragen."

Rik (PSF): "Een ontwikkelingsplan moet op centraal niveau worden vastgelegd. Zoiet moet vanuit de Hogeschool naar de minister. De onderwijsinhoud is voor 100% de bevoegdheid van de faculteiten en daar kom je niet aan. Je kan geen invloed uitoefenen op het onderwijs."

Lucas (PSF): "Formeel heeft de raad de bevoegdheid om het beleid te stimuleren en te coördineren enz. Alleen maakt ze er nooit gebruik van."

Waar er discussie is over andere terreinen, is men het erover eens dat er een gebrek aan inspraak is inzake onderwijsproblemen. De sterke vertegenwoordiging in de HSR belet niet dat beslissingen over onderwijsinhoud e.d., over de hoofden van de studenten heen genomen worden. Juist omdat dergelijke zaken in de zgn. 'Vakgroepen' genomen worden.

Giel, over de gang van zaken in dergelijke vakgroepen: "Je zit daar met medewerkers (nvd. profen) die stuk voor stuk

de afdeling, ik geloof erin dat men binnen die kleinste kern van het universitair bedrijf tot afspraken kan komen tussen academisch personeel (AP), wetenschappelijk personeel (WP), administratief en technisch personeel (ATP) en studenten. Dat er bv. op het stuk van sabbatical leave afspraken kunnen gemaakt worden om een professor of een WP-lid enige tijd te laten te werken aan een onderzoeksproject of aan een nieuwe onderwijsopdracht. Afspraken waardoor anderen zijn normale opdracht een beetje overnemen tijdens die periode. Om die solidariteit te bevorderen is er, in het kader van de afdeling een zekere planning nodig. De voorzieningen zijn er, geloof ik, maar het gebruik ervan moet worden gepland."

Veto: Zal de moeilijke situatie waarin de unief zich bevindt meer inspraak meebrengen voor de groepen die nu weinig of geen inspraak hebben in het beleid, een grotere pariteit?

Van Gerven: Een grotere pariteit, als u daarmee een 'Viertelpariteit' bedoelt, zoals die in de jaren '66-'70 aan de orde stond, dus één vierde AP, één vierde WP, één vierde studenten en één vierde ATP, dan zeg ik onmiddellijk neen. Ik verzet me daar tegen omdat ik het ongepast vind dat mensen die maar tijdelijk aan de universiteit zijn, studenten of tijdelijk AWP, dezelfde beslissingsmacht zouden hebben als de groepen gewoon AP, vast WP of ATP, die blijvend aan de universiteit verbonden zijn.

Een heel andere vraag is, of men aan de vastbenoemde academische personeelsleden (gewoon AP en vast WP) een gelijk medebeslissingsrecht moet geven. Daar opnieuw, meen ik, dat moet worden gestreefd naar harmonisatie van het statuut van beide groepen.

Wat het ATP aangaat, omwille van het ondersteunend karakter van deze geleiding ten opzicht van onderwijs en onderzoek, dient zij betrokken te worden bij de beheersorganen maar niet, of in veel mindere mate dan vast AP en WP, bij het academisch beleid. Dus wat 'Viertelpariteit' betreft, is het voor mij niet. Iets anders is inspraak en die term hebt u ook gebruikt. Tegenover inspraak zeg ik ja, maar dan niet een inspraak die verdrinkt in papier en vergaderingen. Ik geloof 100% in inspraak, maar 200% in samenspraak, met mensen, niet in peroreren op vergaderingen.

Veto: U zou daar dus niet een hoeveelheid structureel vastgelegde macht aan koppelen, concreet, stremrecht?

Van Gerven: Kijk, macht is een zeer pluriform begrip. U wilt evenwel stremrecht voor de ene geleiding als voor de andere. Maar u vergeet dat de studenten delegatie, niettegenstaande haar beperkt stremrecht, in de faculteits-

hun collega's de hand boven het hoofd houden. Zo van, wil jij dat? Oké, als ik dan dat krijg is het goed. Als de student het er niet mee eens is lachen ze je gewoon uit."

Rik (PSF): "Als je als student bepaalde opvattingen hebt over onderwijs, als je denkt dit dus en dat zo moet zijn, als je vindt dat die literatuur ook aan de orde zou moeten komen, dat die stromingen binnen een vakgebied ook zouden moeten besproken worden, dan kom je gewoon niet aan de bak."

De profen houden, inzake onderwijsbeleid, de touwtjes dus strak in handen. Zelfs wetenschappelijke medewerkers blijken niet te kunnen opwegen tegen het gewicht van de profen in dergelijke vakgroepen.

Er zijn echter ook nog andere redenen waarom de studenten zich niet actief bezighouden met hun eigen onderwijs.

Rik (PSF): "Je wordt vanaf het begin, lager en middelbaar onderwijs, niets anders geleerd dan te accepteren wat de man die voor de klas staat jou inprent." Al bij al niet zo'n rooskleurig beeld."

Het Tilburgs Hogeschoolblad: "Als studenten zo weinig invloed hebben op onderwijs en onderzoek waarin ze te-

raden nu al een grote macht heeft. Studentendelegaties reageren altijd in blok. Ze zijn altijd aanwezig. AP-leden niet. Als u naar het papieren stremrecht kijkt, heeft de studentendelegatie geen macht; als u kijkt naar de reële macht, heeft zij er zeer veel, nu al. Er komt nog bij, dat men in een FR of een POC over het algemeen aandachtiger luistert naar een student dan naar een AP- of WP-lid. Dat houdt waarschijnlijk verband met het feit dat niemand de indruk wil geven niet -naar de jeugd- te luisteren. Het impact van wat iemand zegt die jong is, is om die reden vaak groter dan het impact van een AP- of WP-lid. Macht is dus een zeer relatief begrip, valt zeker niet samen met stremrecht.

Veto: Wat denk u van het principe dat er meer inspraak moet zijn op de gebieden waar men rechtstreeks bij betrokken is. Moeten de studenten niet minstens paritair vertegenwoordigd zijn in de onderwijscommissies? Moet de POC niet meer dan adviserend zijn?

Van Gerven: Met het principe ben ik het eens; er zijn overigens meer studenten in de onderwijscommissie dan in de FR. Natuurlijk, het blijft een adviserende inspraak. Er worden geen beslissingen genomen. (Dat gebeurt op de FR, nvd.). Er wordt gestemd, maar informatie om te weten wie wat denkt. Ik vind dat goed omdat, door de POC zuiver adviserend te laten optreden, men een veel opener discussie kan tot stand brengen, waar men vrij kan spreken van mens tot mens. Als je vanuit het AP iedere keer met de mogelijke uitoefening van dat stremrecht als een zwaard van Damocles wordt geconfronteerd — vooral als je weet dat de studenten daar als één blok zitten, vaak (op het einde van de vergadering) in de meerderheid zijn — kan dit de openheid van het gesprek in het gedrang brengen.

Opnieuw, men mag de statutaire of juridische inspraak en vertegenwoordiging niet verwarren met een effectieve, reële inspraak in een menselijk gesprek. Veto: Intussen is de structuur toch zo dat beslissingen vanuit de onderwijscommissie toch altijd naar de FR worden toegeschoven en dat we daar altijd in een minderheid staan. Als er iets belangrijks op de agenda staat, komt het AP nog wel even stemmen.

Van Gerven: Er is inderdaad vaak een overlapping; de discussie in de POC wordt vaak in de FR overgedaan. Soms op dezelfde manier, soms ook treden volledig andere standpunten naar voor. Tegen een beslissingsbevoegdheid van de POC sta ik niet onmiddellijk weigerachtig. Wel zeg ik als jurist dadelijk allerlei problemen van bevoegdheidsafwijking met alle procedurele conflicten vanden. Maar ook dat moet gelden dat aan een geleiding die zoals de studentendelegatie voorbijaat m.i. geen doorslaggevende stem mag worden gegeven. Ik meen evenwel dat de oplossing van de onderwijsproblematiek niet ligt in officiële organen zoals FR of POC maar wel in onderwiskernen of werkgroepen van didactisch gemotiveerde personen, ongeacht de geleiding waartoe zij behoren.

J. Sempels

rechtkomen, als jullie er via de raden, waarin jullie terechtkomen zo weinig vat op hebben, waarom zitten jullie dan nog in de raad? Zijn jullie elite-studenten, die een ander soort gezelligheid zoeken, die zich willen bekwaamen in het vergaderen?" Twee reacties.

Jack (Konstruktief): "Ik denk dat het -voor mezelf- een stuk onvrede is met de situatie. Je ziet dat er een hoop moeten veranderen en dat studenten apathisch zijn... Ze willen alleen studie volgen, een diploma halen. Door die onvrede ga je kijken of je daer iets aan kunt doen. Dan ga je in zo'n raad zitten. Ik denk dat zo iets de enige weg is die op dit moment aanwezig is. Naarmate je er dieper induikt kom je tot de conclusie dat die raden ook helemaal niet zo goed functioneren, en er slechts marginale dingen worden bereikt. De studenten moeten het toch zelf doen, van onderuit."

Giel: "De vraag is in hoeverre die uitspraakprocedures niet een ideaal trucje zijn geweest om de studenten buitenspel te zetten. We mogen niet meepraten. De student wordt door de studie zo afgestompt dat men alleen maar bezig is met de studie en daarnaast niets of enkel nog wat sport en af en toe de kroeg in. Voor de rest mond houden."

Leo Paesen

Vrouwen en film

Een aantal weken terug hebben J.H. en M. dit blad uitbundig versierd met de drie "Laatste kreten van een ex-cinemastad". In deze serie werd het trio D.A.F., Dijk en Rastelli uitvoerig over de knie gelegd. Leuven is echter nog rijker dan dat, het telt immers ook nog Couders, Quirjns, Van Thienens en Hannessen, of kort gezegd Metis-films, de piepjonge vrouwelijke tegenhanger van voorvermelde mooi-weer-makers. Jämmer genoeg is dit feministisch filmkollektief, zoals het door zichzelf bij voorkeur bestempeld wordt, nog zo goed als onbekend hier ten dorpe. Wie wel al eens

deze alternatieve filmklok heeft horen luiden kan zich meestal slechts enkele obscure details voor de geest halen, zoals het feit dat de dames wel eens een filmvoorstelling durven geven waarop mannen uitdrukkelijk ongewenst zijn. Om wat klaarheid in deze zaak te brengen staken wij (loodzware bandrecorder inclusief) even ons lich op ten huize Strijdersstraat, 41, epicentrum van dit jeusje van de feministische filmzalm, waar we Martine Couder, bijgestaan door de drie andere typerende, telefonerende en organiserende leden, zo'n drie uur lang een mikrofoon voorhielden.

Martine draaide een aantal jaren in de D.A.F.-molen nice, organiseerde 'Vrouwen in de film' en drie-tal filmfestivals en constateerde gedurende al die tijd een schrijnend gebrek aan feministische films in België, dit in het alternatieve net uiteraard (16 mm, weet je wel). Voor de festivals moest namelijk telkens opnieuw beroep gedaan worden op het buitenland. Vandaar dus de idee om films rond feministische thema's aan te kopen en dit niet alleen om vrouwenhuizen en andere groeperingen in de toekomst de rompslomp van aanvragen in het buitenland te besparen, niet alleen uit interesse voor het medium film op zichzelf, maar ook om precies dit medium te gaan gebruiken in de vrouwenbevestigingsbeweging. In oktober '80 werden de eerste contacten gelegd en in februari '81 was het zover: ga y est, on l'appelle Metis. (Deze naam werd ontleend aan de oudste Griekse mythologie waarin Metis staat voor het creatieve principe, de vrouwelijke intelligentie die AL geschapen heeft via parthenogenesis (of voor de eenvoudiger onder ons: zonder mannelijke partner)).

startkapitaal van Cinemien gekregen, dat is "het geduld van de vrouwen is de macht der mannen" van Christina Perinoci, een gespeelde documentaire over vrouwenemanshandeling en binnenkort, in september, hopen we daar nog "Donna" aan toe te kunnen voegen, een film van Yvonne Scholten over het ontstaan en de huidige situatie van het Italiaanse feminisme. Een zeer boeiend geheel met uitstekende portretten van vrouwen die actief geweest zijn in de verschillende stromingen binnen de Italiaanse vrouwenbeweging. Vorig jaar hebben we ook die ene film ("Het geduld van de vrouwen...") zo'n twintig keer verhuurd, wat niet zo veel is, maar als je begint, moet je je vooral bekend maken, hé. We verhuurden dan ook vooral binnen de vrouwenbeweging zelf aan vlucht- en vrouwenhuizen. Maar de laatste tijd gaat het steeds beter, langzamerhand is er een evolutie naar jeugdclubs, scholen en zo. Nu proberen we ook om die in de meer traditionele vrouwenverenigingen zoals KAV kristelijk middenstandsverbond ... te gaan vertonen. Dit jaar hadden we al 18 verhuuringen, wat dus helemaal niet slecht is.

"Vieupoint" en de korte film "Als je als meisje geboren wordt..." getuigen van een bijna kinderlijke nativiteit.

Metis: Ja, het is zo dat we het programma minstens drie maand op voorhand moeten vastleggen om er zeker van te zijn dat we die bepaalde film hier op die bepaalde datum ook werkelijk krijgen. De films over rollenpatroon "Vieupoint" en "als je als meisje geboren wordt..." waren zeer duidelijk een misleken, dat geven we grif toe, maar we hadden eigenlijk "Take it as a man madam" aangevraagd. Nu moet je die film minstens een half jaar op voorhand vastleggen, want de kopie draait elke week wel ergens in Nederland. Op het laatste nippertje hebben we dan een noodoplossing moeten zoeken en het enige wat overbleef en een beetje schappelijk was, was "Vieupoint". "Als je als meisje geboren wordt..." hebben we er dan maar bijgeprogrammeerd, hoewel die dus duidelijk verouderd en zeer slecht gemaakt was. We hoopten dat daar toch kritiek op zou komen in de zin van 'die was daarom en daarom niet goed'.

zit dus zeker niet in een benijdenswaardige positie. Het mag soms een wonder heten dat die films er al zijn, de technische fouten moet je dan maar bijnemen. Maar, pas op, je mag je daar zeker niet bij neerleggen, hé.

Veto: Kan het volgens jullie niet een beetje beter, zelfs met de zeer beperkte middelen?

Metis: Kijk, hoeveel vrouwen worden hier gestimuleerd om werkelijk een filmopleiding te gaan volgen? De beste tewerkstellingsmogelijkheden liggen nog altijd in de sectoren script-rij en assistentie. Dus niet in producent, regisseur, geluidstechnicus, enz... Dat is een weerslag van de omstandigheden in onze samenleving: het rollenpatroon, de opvoeding, ... Vrouwen gaan nu eenmaal nog altijd niet gemakkelijk een technisch beroep kiezen, dat zie je zo bij vakken als mechanicien, automonteur en die dingen. Als iemand dan toch een film wil gaan maken is het dikwijls een vrouw in de vrouwenbeweging die een bepaald probleem wil aanpakken. Die vrouw is eigenlijk een leek op filmgebied, ze zoekt wat geld en een paar enthousiaste medewerkers, ook allemaal leken in eht vak, en met al die beperkingen wordt dan een film in elkaar gestoken. In sommige landen is de situatie wel anders. In Duitsland bijvoorbeeld heb je zeer goede filmscholen, die druk door vrouwen bezocht worden en zeer goede producties afleveren, voornamelijk dan de scholen van Berlijn en München. Denk maar aan Margaretha von Trotta. In Amerika is dat ook het geval maar daar heb je dan ook een enorme productie, daar heb je een echte filmcultuur en hele maatschappelijke achtergrond die die dingen mogelijk maakt. In België is de commerciële situatie dikwijls al zeer balaberdd, laat staan het alternatieve circuit.

Veto: Na de projectie is er altijd mogelijkheid tot discussie. Meestal werd daarvoor de volgende methode gebruikt: eerst alles in kleine groepjes laten bespreken en daarna elke groep verslag laten uitbrengen. Dat irriteerde mij soms mateloos, het betuttelende ervan deed me soms denken aan de vreugde die me in het hart

De bedoeling was dus niet alleen een distributienet te gaan vormen voor België maar ook om via film aan feministisch vormingswerk te gaan sluiten. Geen van de vrouwen had op dat ogenblik echter voldoende geld om iets dergelijks uit te grond te stampen. Maar wie gluurde daar met gulde hand over de grens, was dat niet de Nederlandse zustermaatschappij (inemen die iets gelijkaardigs al zo'n zeven jaar voor de Nederlandse gemeenschap aan het verzorgen is? Zij gaf Metis als startkapitaal de film "het geduld van de vrouw is de macht der mannen" en daarmee kon het hele zaakje dan definitief aan het rollen gaan.

De verhuuring van zo'n film kan wel vier jaar lopen want er is nog geen enorm braakliggend terrein op dat gebied. Thema's zoals verkrachting, abortus, onderwijs worden ons ontzettend veel gevraagd en we zullen dan ook zorgen dat we daarop kunnen inspelen.

Ben je niets vergeten J.H. en M. ?

Veto: Wat ik me eigenlijk al altijd afgevraagd heb, is: hoe krijg je nu zo'n film te pakken?

Metis: Het is zo dat voor films bepaalde markten bestaan. Op festivals vertonen producenten hun films aan publiek en distributeurs, zoals wij eigenlijk zijn. Uit dat aanbod kan je dan een keuze maken om achteraf te gaan marchanderen. Maar wij zijn nog veel te klein om zo iets te doen. De meeste informatie wordt ons doorgespeeld door Cinemien, in die zin dat we na de internationale conferentie van mei '81 een internationaal distributienetwerk opgericht hebben, en Cinemien die wat meer geld heeft en zeer goed thuis is op die markt geeft ons alle belangrijke berichten door. Het is de bedoeling dat zij in de toekomst voor hun nieuwe films ook de distributierechten aankopen voor Nederlandstalig en eventueel zelfs Franstalig België, zodanig dat wij die films kunnen overkopen als die tijd en het geld er is. Dan zijn de kosten natuurlijk gedrukt, hé: de kopie is al onderdrukt, de rechten zijn al één keer betaald en wij betalen dus gewoon een totaalom aan Cinemien.

stijgt als ik denk aan mijn schoolgaande jeugd.

Metis: Ja, die discussies kunnen we zeer moeilijk zelf leiden wegens gebrek aan tijd. Wij zorgen voor de programmatie, de reclame en de organisatie van de avond zelf. Voor de bespreking achteraf vragen we hulp van groepen die rond dat bepaalde thema werken. Die groepen krijgen van ons veel vrijheid om te beslissen hoe die discussie zal verlopen. Nu staan veel van die organisaties nog in de kinderschoenen wat betreft gespreksbegeleiding en veelal weten ze zelf niet zo duidelijk hoe het aangepakt moet worden. Eén van de methodes is dan om de vrouwen eerst in kleine groepjes te laten praten waar ze gemakkelijk loskomen. Ja, en inderdaad, daarna komt dat samen en er zullen wel dikwijls dezelfde dingen herhaald worden. Maar het is ook zo moeilijk, als je de discussie in een bepaalde richting wil duwen, kom je al gauw autoritair over en van de andere kant wordt er dikwijls niets gezegd, als je maar laat praten. Op het einde van deze filmcyclus willen we dat hele discussieprobleem wel een grondig bepaten. Het liefst zouden we voorstellen krijgen van vrouwen of groepen die daar meer ervaring met hebben en die dat serieus willen aanpakken. Tot nu toe wordt het medium film als element in de bewustmaking van de vrouwen niet helemaal serieus genomen. De meeste vrouwen denken van "we komen die film wel eens bekijken, en daarna babbelen we nog wat met de mensen ..." Dat is verkeerd, precies dat 'babbelen' kan heel belangrijk zijn.

Maandag 29-03 HOME MOVIE J. Oxenberg (FITCHES, Fone in seven c)

Dinsdag 30-03 WORLD OF M. Simpson & ANNA UND G. Neuhaus (

Woensdag 31-03 MAEDCHEN L. Sagan (193

Veto: Als ik me niet vergis, zei je daarnet: "tot nu toe". Mag ik daaruit besluiten dat de programmatie straks ook vormelijk beter wordt?

Metis: Zeer zeker. In onze feministische filmcyclus hebben we tot nu duidelijk militante films vertoond, films op een bepaald thema, documentaires. We hopen daar vanaf april verandering in te brengen om technisch perfect cinema te brengen met bijvoorbeeld "Mourir à tuer" en "Deutschland Bleiche Mutter" van Helma Sanders. (En die twee zijn zonder twijfel aanraders, n.v.d.r.)

Op hun pik getrapt

Veto: Op jullie filmvoorstellingen zijn enkel vrouwen welkom. Zoals we uit uitgebreide polsng bevestigd zagen, voelen vele mannen zich hierdoor in hun kruis geschopt en niet zo'n klein beetje. Aan de andere kant kan ik me ook voorstellen dat zelfs vrouwen dit te radicaal vinden en dus weg blijven. Wat is de reden van deze exclusief vrouwelijke onderonsjes?

Metis: (daverend gelach) God, dat is on al zo vaak gevraagd dat we eigenlijk een beetje bij zijn om op die vraag te antwoorden. Maar goed, hier gaan we dan. Het is dus niet zo dat wij per definitie bij alles wat we organiseren mannen weren, dat is enkel het geval voor onze feministische filmcyclus want daarnaast vertonen we ook films, in samenwerking met vrouwenverenigingen zoals "Vrouwen Tegen Verkrachting" die wel gemengd zijn. Maar deze cyclus is eigenlijk vanuit een bepaalde optiek gestart. We wilden namelijk op filmgebied brengen wat de vrouwenhuizen zijn, een soort vormingsavonden inrichtend dus, of om het eens didactisch moralistisch te zeggen, aan filmopvoeding doen door via het medium film bij een groep vrouwen een bewustmakingsproces op gang te brengen rond

Over de vraag "Reilt en zeilt Metis? Zo ja, waarom?" hadden we dus een gezellige babbel. Metis, haar woorden zijn nog een beetje warm en kijk ze staan al in Veto.

2 kopen, 1 betalen

Veto: Voor de uitbouw van jullie distributienet moeten er een aantal films en later wellicht ook video aangekocht worden. Het criterium daarbij is dat het om 'feministische films' moet gaan. Wat verstaan jullie daaronder?

Metis: Ja, kijk, er is een hele tijd sprake geweest van vrouwenfilms en dat was eigenlijk een heel moeilijk te handhaven definitie omdat dat, simpel gesteld, elke film is die door vrouwen gemaakt wordt, wat niet noodzakelijk impliceert dat die film ook een feministische thematiek aanraakt. Daarenboven was er in de jaren '77 en '78 een enorme recuperatie van die films door Hollywood, denken we maar aan 'Julia' en 'The Turning Point'. Ook dat werd allemaal 'vrouwenfilm' genoemd. En daartegen is reactie gekomen van vrouwen die duidelijk politiek met film bezig waren. Dan hebben we maar gekozen voor de term 'feministische film'. Dat is niet iets dat als een begrenzing moet opgevat worden, maar veelal als een openpreekken, in die zin dat we daaronder een zo groot mogelijke variëteit verstaan, zowel naar inhoud als naar vorm. Feministische films zijn voor ons dan films waarbij de eindrealisatie in handen van vrouwen ligt en waarvan de inhoud thema's aansnijdt uit de vrouwenbeweging: abortus, vrouwenarbeid, rolpatroon, ... om maar enkele aspecten te noemen. Met daarnaast ook een aantal andere problemen, zoals kernenergie bijvoorbeeld, vanuit feministisch standpunt bekeken. Die dingen komen er zeker ook bij. Het moet werkelijk zo ruim mogelijk opgevat worden.

Verder is naast de inhoud ook de vorm belangrijk. Wij steunen vrouwen die in de film naar een nieuwe filmtaal op zoek gaan. Als een film aan die criteria beantwoordt, is dat dus voor ons een feministische film.

Veto: Tot nu toe bestaat het pakket dus uit twee films...

Metis: Ja, de eerste hebben we dus als

Veto: Hoeveel kost zo'n film dan uiteindelijk nog?

Metis: Minimum 70000 frank. Maar je moet wel rekenen op een heleboel kosten extra, taks en zo, wat de totaalom al gauw op 90 tot 100000 frank brengt, dat is dan wel het absolute minimum.

Veto: (perpleks)

Nuttig ende aengenaem: De Feministische filmcyclus.

Veto: Elke tweede woensdag van de maand programmeren jullie een film in Auditorium Vesalius. Tot nu toe zijn er een aantal projecties geweest. Die films worden meestal bij Cinemien in Amsterdam gehaald. Zijn jullie die vooraf?

Metis: We weten altijd zeer duidelijk wat de inhoud is en de politiek is wel dat we de film vooraf moeten gezien hebben. Dat is telkens wel een materieel probleem want je moet elke keer naar Nederland. Soms hebben we zelf onze reserves tegenover een produkt, maar we hopen dat dat in de discussie achteraf ten berde gebracht wordt.

Veto: Soms vind ik de keuze niet zo geslaagd. "Rosie the Riveter" is zeer goed als film maar die heeft iedereen intussen wel al gezien, als het niet in de bioscoop of op de vzw-waandag is, dan toch op televisie.

O jee, techniek!

Veto: Het overgrote deel van de films die ik gezien heb, stonden inhoudelijk op een hoog peil, maar waren filmtchnisch gezien behoorlijk zwak tot zelfs totaal desastreus. Is dat zuiver een geldkwestie en bestaat er echt niets beters?

Metis: Dat is eigenlijk een weerslag van economische en opvoedkundige omstandigheden. Vrouwen komen praktisch niet aan bod in de commerciële sector. Ze wordt meestal teruggedrukt in de positie van scriptrijf of zo. Weigenen onder hen krijgen echt de kans om een volwassen film te maken. Je moet dan nog geld loskrijgen van allerhande overheidinstanties en tegenwoordig is dat zeer moeilijk. Je moet niet alleen met zeer beperkte middelen werken, maar dikwijls heb je ook het productieproces en de distributie niet in handen. Je bent afhankelijk van een heleboel mensen. Je

METIS

DRESE

Maandag 29-03 HOME MOVIE J. Oxenberg (FITCHES, Fone in seven c)
Dinsdag 30-03 WORLD OF M. Simpson & ANNA UND G. Neuhaus ( )
Woensdag 31-03 MAEDCHEN L. Sagan (193

Zei je Metis?

FILMS

een aantal thema's. Eigenlijk is het ook een soort experiment, we proberen te volgen wat er met de groep vrouwen die elk van de vertoningen meemaakt, gebeurt. Je kan duidelijk nagaan welke initiatieven er uit voortkomen, hoe dat groeit, hoe er verschillende gesprekstechnieken uitgewerkt worden enz. Uit ervaring bij D.A.F. weet ik dat een gemengd publiek veel minder makkelijk loskomt. Vrouwen reageren vaker emotioneel terwijl mannen dikwijls in uitvoerige betogen belanden en als dat niet gebeurt, ontstaat er wel een soort scheldpartij tussen vrouwen en mannen. Dat leek ons zo'n energieverpillering.

Veto: Denk je niet dat je daar enkel een soort in-crowd mee bereikt die er eigenlijk al alles over weet, maar het nu ook nog eens op film wil zien?

Metis: Nee helemaal niet. De 'in-crowd' zoals je zegt zien we zelfs nauwelijks of nooit. In Leuven zit je wel in een moeilijke situatie hé, dat is een studententijd met daarbuiten de gemeente waar het grootste deel van de bevolking woont. Het is wel onze hoofdbedoeling om die vrouwen te krijgen die het vrouwenhuis niet zo gemakkelijk binnengaan maar wel eens naar een film komen kijken. Nu moet ik eerlijk zeggen dat we daar niet helemaal in geslaagd zijn, er zijn heel wat studenten bij ons publiek, maar wel studenten die dank zij de film naar het vrouwenhuis gegaan zijn of die binne hun fakulteit iets georganiseerd hebben. We zitten natuurlijk met het probleem dat onze films in een auditorium lopen, dat zal wel een bepaalde drempelvoers te weeg brengen, want hoe krijg je vrouwen

die anders al moeilijk naar de film gaan ook nog een auditorium binnen. We hebben werkelijk alles afgezocht maar er niets anders. Het zou best kunnen dat we het vanaf volgend jaar buiten Leuven doen en dat we onze reclame meer gaan richten naar de vrouw daar en niet zo zeer op studenten.

Veto: Kunnen jullie het financieel hoofd boven water houden?

Metis: Moeilijk, we hebben geen subsidies, alle werk wordt door vrijwilligers gedaan, we hebben ook te weinig medewerkers, zodat de propaganda niet echt grondig kan gevoerd worden. We zitten dus wel in een erg penibele situatie.

Lesbisch? Hos, naar de bios.

Veto: Volgende week maandag, dinsdag en woensdag (29/3 - 31/3) organiseren jullie in samenwerking met het FWH (Federatie Werkgroepen Homofilie) een lesbisch filmfestival dat zowel in Gent, Antwerpen als Leuven loopt. Hoe dat zo?

Metis: Het FWH vroeg of we dit mee wilden organiseren omdat ze niet betuttelde wilden overkomen tegenover de vrouwen. Daarenboven hadden zij geen zicht op wat er zoal op de markt was aan films over lesbische relaties. Voor ons is het natuurlijk ook een mooie kans op publiciteit, hoewel dat natuurlijk niet alleen meegespeeld heeft. Wij vinden het zeer belangrijk dat wij voor lesbische vrouwen een ruimte kunnen creëren

waarin zij naar hun films zullen komen kijken in deze dominante heteroseksuele maatschappij. Misschien durven ze zo meer naar buiten treden. We willen ze hiermee steun en fierheid geven.

Veto: Op basis van welke criteria hebben jullie die films gekozen?

Metis: In de gangbare produkten komt het thema van de lesbische vrouw heel weinig aan bod, en als dat dan al het geval is, gaat het meestal om een aantal stereotypen. Die wilden we ten allen prijze vermijden en we zijn dan ook gaan zoeken naar alternatieve produktes en wel de duidelijk politiek-lesbische films die gemaakt zijn sinds de tweede feministische golf, voornamelijk in Amerika en Duitsland. Uit die periode, die loopt van '75 tot nu hebben we dan een vijftal films uitgekozen. Ook op deze voorstellingen zullen zeker geen mannen toegelaten zijn en dat niet alleen om voorvermelde redenen, maar ook om voyeurisme te vermijden. Daarenboven konden we die bepaalde films enkel van. Cinemien krijgen onder die voorwaarde, namelijk dat de voorstellingen enkel voor vrouwen toegankelijk zouden zijn, maar we staan er uiteraard volledig achter.

Veto: In Antwerpen en Gent gaan deze lesbische filmdagen door in een zeer deegelijke infrastructuur, voor Antwerpen is dat het 'Filmhuis' en in Gent de 'Skop'. Voor Leuven blijkt dat dan opens Auditorium Vesalius te zijn. Een groot contrast zou ik zo zeggen.

Metis: Hier heb je wel een totaal andere filmsituatie dan in Gent en in Antwerpen. In Gent heb je de 'Skop' die wel

commercieel werkt maar toch duidelijk op de betere film mikt. Om in Gent dus ook niet weggedrukt te worden in de marginaliteit van een auditorium hebben we de 'Skop' vastgelegd.

In Antwerpen is de situatie ook zo dat je een aantal alternatieven hebt voor de gewone bioskopen. Het 'Filmhuis' was nog vrij voor die periode, vandaar. In Leuven heb je eigenlijk geen alternatief. Vroeger had je bioskopen zoals Rex en Lovanium en dan, daarnaast, als een soort alternatief, de Studio's. Nu de helft van de zalen echter ter ziele gegaan is, heeft de Rex een deel van de Studio is veel gematigder geworden. Bovendien weet ik niet of u de heer Rastelli kent, maar ik denk niet — met mijn ervaringen vanuit het verleden — dat die er zo op uit is om lesbische filmdagen in zijn studio's te laten doorgaan, zeker als je bedenkt dat die dan ook nog enkel voor vrouwen zouden zijn.

Gegniffel en gelach voor iedereen, Veto inclusief, die van deze gelegenheid gebruik maakt om het bandje stop te zetten, de lamme vingers voorzichtig van de mikrofoon af te houden en de beurse billen die, bij gebrek aan stoelen, een urenlange aanraking met de grond doormaakt hebben, van de vloer af te lichten. Laten we hopen dat 'this was everything you always wanted to know about Metis, but never dared to ask'. Metis, haar woorden zijn nog altijd een beetje warm of daar komt alweer een feministische film. Want kijk, ze haalt adem, ze leeft.

Emmy Desmet

NTEERT

E Pericoloso Sporgersi

Waar beiaards thuis zijn

Met E Pericoloso Sporgersi had Kultuurraad de bedoeling studenten te doen nadenken over "Wat is Kunst?" door hen te konfronterten met een aantal buitennissige fenomenen.

De vraag zelf hebben ze niet kunnen beantwoorden, maar binnen de redactie bleek hun initiatief heel wat controversie uit te lokken. Twee redakteurs schrijven.

Op initiatief van Kultuurraad werd dinsdagavond in het kader van de tweedaagse "E Pericoloso Sporgersi" een beiaard-synthesizer-tape-en-andere-instrumenten-concert georganiseerd. Een nieuwheidje voor de snobs, een interessant experiment voor de kenners en de leek.

"Het was leuk", zal je me horen zeggen, maar toch deze bedenking: mag het volgend jaar eens Bach zijn? Heb ik nu buiten gehangen?

T.V.C. 15

Alle goeie dingen in het leven zijn "free". Alle goeie dingen komen langzaam. Tachtig frank of honderdtwintig frank lieten ze je dinsdagavond betalen om te komen 'luisteren' (?) naar een creatie van Joris De Laet, voor beiaard en synthesizer, synthesizer en tape, piano (dat koninklijk instrument) en tape. Ellebogenwerk op klavier, u weet wel.

Op een morgen toen je 't niet meer zag zitten, zich van de chaos in de wereld overdoordend wetend, zich moeizaam in zijn kleren hijnend, heeft Joris De Laet een stuk geschreven. Een wereldkreatie ging het door zijn zieke kop. Tussen de eerste kop koffie van half elf en het middagmaal van Alma II heeft ie enkele notities gemaakt.

Tussen half elf en half één. Slimme kerel, die Joris De Laet, weet dat de muziek tegenwoordig in een dood straatje zit, weet dat elk tijdstadium haar eigen 'avant-garde' moet kunnen presenteren. Valt trouwens goed geld uit te slaan. Over een maandje gaat ie naar Tokio. Inderdaad, sommige momenten kom je z'n "muziek" enkel met Oosterse mystiek associëren. Om het maar met iets te kunnen associëren.

Nee, serieus nu. Kun je de muziek van Joris De Laet omschrijven? Wel, eerlijk, ik vind er geen woorden voor. Ik denk enkel aan oorlog, chaos geweld (veel geweld), drama, tragedie, soms, en dan weer straggeluiden om half vier in een New Yorkse achterbuurt, schepen die lossen aan de kade van Antwerpen, enz. Gierende autobanden misschien.

Let's be clear and short: als die moderne vervolg op pagina 11

GGOTS, DYKES AND POOFTERS
ective (1979)
GHT
M. Weelock (1980)
DITH
UNIFORM

Joris De Laet, of beter: zijn computer, opende met "Parametrische Scènes"; Spelerei met Fripp-achtige klanken gebaseerd op verkeersgeluiden. De theorievorming rond deze niet erg toegankelijke muziek (?) zal ik u besparen. (cfr. Veto nr. 24) "113" bestond uit twee afzonderlijke gecomponeerde delen, één op piano en één op tape, die samengesmolten werden tot een derde geheel. Een hevige gesticulerende pianist met niet het minste respect voor zijn piano en Joris De Laet slaagden er toch in een harmonisch, op elkaar ingespeeld samenspel van klanken te realiseren. Nummer 3 in de rij: "Parametrisch voor Beiaard". De beiaard van de Sint-Pieterskerk speelde op de Sint-Pieterskerk en via Radio Scorpio (dank U) werd zijn muziek overgeleid naar het Stuc. Daar werd dan het beiaardspel door Joris De Laet op tape gezet en door de computer omgezet in klanken. Dank zij een prima coördinatie en timing leek dit het sterkste stuk dat hij bracht (maar welke normen moeten hiervoor gehanteerd worden?)

Mertens

Wim Mertens en Soft Verdict brachten een combinatie van commerciële kost (lees "pop") en minimale muziek. De eerste nummers werden samen met de beiaard gespeeld wat enige techniek en kunst van de spelers en "dirigent" Mertens vereiste om hun occasionele collega niet voorbij te hollen. Toch goed! Wat Soft Verdict voor de rest bracht zonder beiaard leek allemaal zo op elkaar dat het zelfs op dat vlak zeer dicht bij Minimal Art aanleunde; Soft Verdict bracht Soft Rock met deels akoestische (piano, harp), deels elektrische (bas, viool, synthesizer, sax en percussie) instrumenten.

CIVIL
REX

CERITO EN LES FILMS ARIANE
STELLEN VOOR

BELMONDO
DE PROF LE PROFESSIONNEL

EEN FILM VAN
GEORGES LAUTNER
DIALOGEN
MICHEL AUDIARD

JEAN DESARLY
ROBERT HOSSEIN
JEAN-LOUIS RICHARD

Musiek van
ENNIO MORRICONE

EXCELSIOR

Van vrijdag 26 maart tot donderdag 1 april

Alle dagen
vert. 13.30
film 13.45
Louis De Funès La soupe aux choux

alle dagen
vert. 15.35 en 19.45
film 15.50 en 20.00
Sylvia Kristel in Lady Chatterley's Lover
Engels gesproken

alle dagen
vert. 17.40 en 21.50
film 17.55 en 22.00
J.P. Belmondo Le professionnel

alle dagen
vert. 24.00
film 24.10
Three women

Robert Altman's **3 Vrouwen**
(3 WOMEN) Shelley Duwall
Sissy Spacek
Janice Rule

GROTE PRIJS
VROUWELIJKE
INTERPRETATIE
CANNES 1977

© 1977 Twentieth Century Fox

LOUIS DE FUNES
JEAN CARMET
JACQUES VILLERET

Koolsoep op't menu
(LA SOUPE AUX CHOUX)
een film van
JEAN GIRALD
EXCELSIOR

Werken in de A.S.R.

Meer vertrouwen en minder formalisme.

Het personeel van de ASR is al langer dan vandaag voorwerp van discussie. Volgens heel wat kringen en studenten is de invloed van de betaalde krachten op werking en besluitvorming van de Algemene Studenten Raad te groot. Wij zullen in dit artikel betogen, dat de tactiek die door de kringen wordt voorgesteld om aan het euvel te verhelpen, averechts werkt. Zo genieten de vrijgestelden vaak niet genoeg vertrouwen om in een rustige sfeer gezond werk te kunnen doen. 'Taakomschrijvingen' en andere pogingen om aan dit gebrek aan vertrouwen een mouw te passen, door meer controlemogelijkheden in te bouwen, zijn vijgen na pasen en missen hun effect: ze halen niets uit dan rancune en nog meer wantrouwen.

Inderdaad, wij stellen vast dat de dagelijkse werking in de ASR desastreus vormen heeft aangenomen. De ASR is het toneel geworden van de strijd om de macht tussen 'studenten' die denken dat het wel een wee van de studentenbeweging van hun persoonlijke bemoeienissen afhangt, en elk gevoel voor proporties hebben verloren. De machtsstrijd leidt ons ten eerste tot immobiliteit — omdat er voor de interessante dingen al meer op te veel tijd overblijft — en ten tweede tot een werkseer waarin je nog slechts kunt walgen. Studenten die iets nuttigs willen doen, en aan bescheiden idealen willen werken, wacht slechts ontmoediging. In de ASR is alleen nog plaats voor wereldverbeteraars.

Beide aspecten, de immobiliteit en de walgelijke sfeer, willen wij terugvoeren om hetzelfde probleem: het verdwijnen van het wantrouwen op alle fronten. Tegenwoordig bekijkt men problemen niet meer op hun voor- en hun tegenen, of argumenten, of op hun intrinsieke betekenis. Neen, men discussieert over de bevoegdheid van anderen om over het probleem te praten, of over historische elementen ('Kunnen we met vroegere verslagen aantonen dat over dit probleem eigenlijk al beslist is en dit de procedure die we volgen ongewettigd is?' ... Enzovoort). De discussie draait alleen nog om procedures, reglementen, bevoegdheden, representativiteit, stemrecht, democratie. Democratie is in de studentenwereld niet meer een middel om op de meest konstatieve manier gemeenschappelijke idealen na te streven en problemen aan te pakken. Democratie is tot een obsessie geworden. De vraag of iets wel democratisch is, staat alleen nog in functie van het beknootten van de invloed van andersdenkenden die men niet vertrouwt. Democratie is verkraacht tot iets formalistisch (waarover verder meer) dat dient om iedereen de mond te snoeren, in het kader van een algemeen wantrouwen. In die omstandigheden kun je inderdaad niet meer werken.

Wel andere dingen: wie tegenwoordig met mensen 'uit het milieu' gaat eten, kan er wel zeker van zijn dat er over hem smalend wordt geroddeld, als hij even naar het toilet gaat. Wie hier werkt, voelt permanent de dreigende vinger van het ontslag boven zijn hoofd — meestal de vinger van mensen die precies hetzelfde werk doen maar door omstandigheden minder kwetsbaar zijn. Praten over 'C4'-formulieren is voor sommige typen de gewoonste zaak van de wereld geworden. Steeds meer wil men het personeel vastzetten op minutieuze taakomschrijvingen en allerlei verwerde controle-middelen: hand- en voetboeien voor de vrijgestelden, in de ijdele en nalieve hoop daardoor steun op objectieve grond te vinden, als het moment daar is om ze eruit te gooien. In omstandigheden waar je als vrijgestelde geen dag meer zeker bent van je werk en waar mensen hun tijd slechts lijken te gebruiken om mekaar voor rotte vis uit te schelden is de immobiliteit zelfs een walgelijke aanwezigheid geworden.

Formalisme

Wij gaan nu wat dieper in de politieke houding die onder de gebeurtenissen actief is, nl. de op wantrouwen gebaseerde formalistische interpretatie van een democratisch ideaal. Dit formalisme situeert zich nu geschetst op twee fronten: eerst en vooral op de manier waarop men de vrijgestelden als personeel aan wil pakken, maar ook in de discussie- en vergadergewoonten van de AV's.

Wij verzetten ons dus tegen de voorstellen om een taakomschrijving in extenso voor vrijgestelden op te stellen. Wat wel kan, is een intentionele taakomschrijving: een soort algemene deontologie die zou expliciteren welke werksituatie de AV van haar vrijgestelden verwacht, maar die niet de persoonlijke verantwoordelijkheid van de vrijgestelden ontken, wat betreft de concrete uitvoering van de opdrachten van de AV. (Wat wij verderop schrijven — cf. 'De vrijgestelden als emanatie van de AV' — kan gelezen worden als een aanzet voor zo'n deontologie). Het blijft natuurlijk altijd aan de AV om te oordelen of een vrijgestelde zich aan de elementaire deontologische regels houdt. Maar men zou op de AV's toch moeten beseffen dat het vooral op aankomt het juiste personeel te kiezen. De AV's moeten mensen kiezen die zij vertrouwen. Wij kunnen de indruk niet van ons afzetten, dat de verkiezingen de laatste tijd veel te nonchalant gebeuren. Dit in schril contrast met de scrupules waarmee achteraf gepoogd wordt de inderhaast gebakken potjes te breken.

2. Het opmaken van de personeelsbehoefte is een nog veel delikater kwestie.

A. Het vrijgestelden-probleem.

1. Formalistische technieken.

De meest concrete technieken waarmee men het 'vrijgesteldenprobleem' wil oplossen, zijn 1. een taakomschrijving (in extenso) en 2. het opmaken van de personeelsbehoefte, om a priori uit te maken hoeveel personeel er eigenlijk nodig is om 'de' behoefte te dekken.

Alleen nog plaats voor wereldverbeteraars

1. De taakomschrijving is bedoeld om de mogelijke controle 'objectiever' te maken: nu kan men alleen zeggen: ik vind (of liever mijn kring vindt) dat deze vrijgestelde dat en dat niet had mogen doen. Met de taakomschrijving in extenso wil men precies allemaal opsommen wat een vrijgestelde wel en niet mag doen, zodanig dat achteraf geen enkele discussie over het optreden van de vrijgestelde nodig is. Men kan dan 'objectief' vaststellen of de vrijgestelde zich al dan niet aan de omschrijving heeft gehouden.

Welnu, met deze mythe van objectiviteit willen wij komaf maken. Om te beginnen is een taakomschrijving in extenso onmenselijk. Iedereen heeft recht op het dragen van persoonlijke verantwoordelijkheid, ook een vrijgestelde. Wij vinden het absoluut ongeoorloofd, dat men zou proberen de persoonlijke inbreng van de vrijgestelde overbodig te maken, door op voorhand precies af te bakken wat ze zouden mogen doen, en vooral: niet doen. Ongeoorloofd dus, maar dat is niet alles: een taakomschrijving in extenso is ook onmogelijk. De concrete praktijk van dag tot dag kun je niet anticiperen. Je kunt niet voorkomen dat de vrijgestelden toch voortdurend eigenhandig beslissingen zullen moeten nemen, en hun persoonlijke opinies laten meespelen, zodat de AV achteraf altijd nog verdeeld kan oordelen over de vraag of wat vrijgestelde X toen en toen heeft gedaan, wel binnen zijn bevoegdheden lag.

Het lijkt ons duidelijk, hoe gevaarlijk het is, om toch te proberen zo'n taakomschrijving te maken: inderdaad, alles wat de AV heeft gepland, moet uitgevoerd worden in de weken tussen de AV's. De buro's en de vrijgestelden zien zich dan geplaatst voor talloze andere beslissingen. Sommige erg praktisch, andere al meer principieel. Vandaag de dag kun je als vrijgestelde vaak geen stap meer verzetten zonder dat je wordt gesommeerd te wachten op de goedkeuring van de AV. Domheid en hypocrisie lopen hier hand in hand: een dagelijkse werking kun je niet door een veertiendaagse AV laten doen. Wie toch in die illusie volhardt, kan slechts twee dingen bereiken: hij verlamt de werking (alles wordt stilgezet om te wachten op de AV. En die AV kan op een paar uur tijd natuurlijk niet al die beslissingen nemen, zodat ze uiteindelijk niet meer genomen worden) en hij maakt een instrument waarmee men altijd elke vrijgestelde kan buitengooien. Vermits geen enkele taakomschrijving een waterdichte handhaving kan zijn, kan de taakomschrijving alleen diensten bewijzen aan minder edele bedoelingen.

In de strikte zin, kun je zo'n abstracte personeelsbehoefte enkel opstellen, als je het uit te voeren werk erg precies kan omschrijven. Dat kan voor een boekhouding, maar niet voor vrijgestelden: aan vrijgestelden is er alleen behoefte in de brede zin van het woord: de behoefte om ervoor te zorgen dat de organisatie optimaal kan draaien. Maar daarmee kun je geen 'personeelsbehoefte' opstellen. Je kunt wel voorspellen dat geen enkele AV het intensief studiewerk van vijf vrijgestelden zou kunnen verwerken. Maar zover zijn we nog lang niet, zeker als men ophoudt méér te eisen van een vrijgestelde dan bilijk is (cf. infra). Bespaarders moeten zich goed realiseren dat ze (bijna) overal de werking aantasten, als ze het vrijgesteldenbestand afbouwen, al dan niet op grond van een overgedefinieerde taakomschrijving.

Aan de andere kant kan een breed geformuleerde personeelsbehoefte leiden naar een ongeremde personeelsaanwinst. Om alles te realiseren waarvan we nu dromen, is nog veel meer personeel nodig. Dat is evident: elke organisatie maakt zich voorstellingen van wat er achter de horizon ligt. We merken trouwens dat de ASR nu al, zoals elke burokratie, wat lijdt aan automatische uitbreiding: iedereen voelt wat de behoefte is om mensen onder zich te weten, om de meest vervelende klusjes te kunnen delegeren en te kommanderen. Inspirerend hiervoor werkt de houding tegenover BTK-ers, vrijgestelden, jobsten, boekhoudster, vanwege bepaalde student-direkteurs (een nieuwe klasse).

2. Onze stelling: de vrijgestelde als emanatie van de AV.

Dus: weg met die formalistische definities en taakomschrijvingen! I.p.v. te bepalen wat de vrijgestelde allemaal niet mag doen, willen wij een meer inhoudelijke en positieve omschrijving geven van wat een AV globaal van een vrijgestelde mag verwachten. We vragen ons daarbij af, wat er zo bijzonder is aan een vrijgestelde, en wat hem onderscheidt van de studenten op de AV's. Meteen zal blijken, dat onze analyse een pleidooi inhoudt voor het behoud van het vrijgestelensysteem.

Wij denken, dat de AV's mensen moeten kiezen, waarvan ze kunnen verwachten dat ze zullen werken en denken in het verlengde van de AV: in onze ogen moet de vrijgestelde de emanantie van de Algemene Vergadering zijn. Immers, van een vrijgestelde kunnen drie specifieke dingen verwacht worden:

1. Een geheugen, dat verder teruggaat dan dat van de andere AV-leden. Vrijgestelden zouden in principe oud-

leden van de AV moeten zijn. Zij staan dan mee in voor een meer continue werking. Zij moeten er bijvoorbeeld garant voor staan, dat niet om de twee jaar alle discussies weer van de grond af aan opnieuw moeten gevoerd worden. Zij moeten weten dat bepaalde discussies drie jaar eerder ook al eens gevoerd zijn, en moeten dan kort samen vatten welke argumenten er toen meespeelden.

2. Een breder perspectief: door persoonlijk in contact te treden met mensen van de verschillende kringen, krijgt de vrijgestelde een meer genuanceerde kijk op de dingen, dan de studenten uit een bepaalde studierichting kunnen hebben. Dat is één van de redenen waarom hij een belangrijk aandeel kan hebben in een betere communicatie tussen de kringen: in zekere zin kan hij 'tolk' spelen.

3. Meer tijd dan de gemiddelde AV-er. Alle leden van de AV zijn ook werkzaam in hun fakulteitskring. De vrijgestelde werkt alleen maar voor zijn Raad. Daardoor krijgt hij de gelegenheid een aantal dingen te doen, die de AV-ers in principe ook zelf zouden kunnen doen, maar waar ze gewoon niet aan toe komen: verslag van de vergadering, grondig studiewerk ter voorbereiding van de agenda en de standpuntbepaling, achteraf het uitformuleren van het standpunt, het leggen van uiteenlopende contacten e.d.m.

Snrkel

De vrijgestelde, zoals wij die hier voorstellen, is iets heel anders dan een technicus. Hij bereidt niet slechts bepaalde dossiers voor vanuit een bepaald technisch aspect (bv. juridisch of boekhoudkundig). Neen de vrijgestelde doet precies wat de studenten zelf zouden doen, als ze niet zoveel zouden studeren. Hij is a.h.w. een natuurlijk verlengstuk van de AV, waardoor de AV haar grenzen in tijd en ruimte kan verleggen. Hij is de snorkel, de verlengde luchtpijp van de AV, waardoor deze onder water kan blijven zwemmen en toch ademen. De vrijgestelde heeft met zijn studiewerk uiteraard invloed op de AV en dat moet hij ook hebben. Het zou mooi studiewerk zijn, als de AV dat systematisch naast zich neer zou leggen. Het wordt dus duidelijk dat — vooral op Kringraad en Sociale Raad — de vrijgestelde een tamelijk politiek geladen functie heeft. Vrijgestelde zijn is niet zomaar een beroep. Het is tegelijk ook een mandaat. Des te groter de verantwoordelijkheid van de studenten, als zij hun vrijgestelde kiezen. Zij moeten ervoor zorgen dat hun vrijgestelden mensen zijn die hun studiewerk en verslaggeving zullen doen in dezelfde lijn als zij dat zelf zouden doen: mensen met wiens denkraam zij zich vertrouwd voelen.

B. Democratie als vergaderingspook.

1. De diktatuur van de meerderheid.

Voor we nagaan welke implicaties deze opvatting over vrijgestelden heeft i.v.m. de deontologie van de vrijgestelden, moeten we nog ingaan op een tweede formalistisch front: dat van de vergadering zelf. Men leze er de teksten van jaaverslagen en zo maar op na: waar het 'm om gaat in de AV's, is meerderheid. Democratie is geïdentificeerd geraakt met meerderheidsstandpunten. Wij zullen niet betwisten dat de meerderheid een essentieel element is in een democratische werking. Maar door zich op dit ene element blind te staren, lijkt het meerderheidsstelsel wel mooi verkracht: fatsoen en gezond verstand denkt men bij het bepalen van de meerderheidsstandpunten niet meer no-

dig te hebben. En de democratie is een diktatuur van de meerderheid geworden. De meerderheidsstandpunten van vandaag zijn meestal verrassingsposities: in het wilde weg worden voorstellen op de vergadering zelf losgelaten en stemmen geforceerd. Liever vandaag, want morgen zijn ze er misschien tegen. De discussies worden enkel op de vergadering zelf gevoerd en nooit rustig voorbereid 'in een publieke opinie'. Veto wordt slechts zelden gebruikt om deze discussie voor het grote publiek te brengen. Wie een vergadering overslaat, stelt de volgende keer geparaandeerd vast dat hij gezien is. De gekste tribunes en manipulaties worden goedgepraat door te verwijzen naar een meerderheid. Wij hebben daarbij de volgende bedenkingen:

1. Ofwel wordt er nog gediscussieerd. In dat geval werkt de verrassingsmethode de overmacht in de hand van de meest actieve figuren in de organisatie: zij die instaan voor de coördinatie en de dagelijkse werking. Wij juichen het toe dat er tegenwoordig méér dan een paar jaar geleden, ook studenten bereid zijn heel wat tijd en verantwoordelijkheid op te nemen in de centrale organen van de ASR. Maar de taak van deze mensen wordt bijna onuitvoerbaar, als zij voor de zwaardere dossiers niet kunnen 'terugvallen' op een 'publieke opinie' die minstens de lijnen bepaalt waarbinnen zij zich kunnen bewegen. Dat vrijgestelden en studenten die verschillende vergaderingen (moeten) kumulieren, daardoor wat meer invloed krijgen op hun AV's, is normaal (zolang de kumulatie natuurlijk niet ontaardt in machtswellust). Door slechte voorbereiding en verrassingseffekten kan dat overwicht wel onnatuurlijk sterk worden.

2. Ofwel wordt er niet meer gediscussieerd. Nogal vaak afgewaardigen zijn hun taak gaan beperken tot het overmaken van het kringstandpunt. Het wordt tijd, dat we ook de kringen eens een veeg uit paan geven. Een goede werking van bijv. Sociale Raad kan alleen gegarandeerd worden, als de kringen Sora ook belangrijk vinden en er hun energie aan willen besteden. Nu lijkt het er sterk op, dat het aantal kringen alleen nog hun mannetje sturen als de agenda voorspelt dat er 'iets gaat gebeuren'. Op die manier krijgen we op de vergadering afgewaardigen die slecht zijn voorbereid en niet aan de discussie wensen deel te nemen, enerzijds uit schrik om in de zak gezet te worden, en anderzijds omdat ze van hun kring toch al een duidelijk (meestal afwijzend) mandaat hebben meegekregen (Het ongewoon groot aantal onthoudingen op Sociale Raad, als er over ernstige dossiers gestemd wordt, illustreert de opvatting van de afgewaardigen: "Hierover heeft mijn kring nog niet gestemd, dus kan ik ook geen standpunt innemen.") Hieraan gekoppeld stellen we de onwil vast om nog solidair te zijn met het standpunt van de meerderheid. Wij zullen de autonomie van de kringen zeker niet in vraag stellen, maar een zeker saamhorigheidsgevoel binnen een organisatie zou toch geen kwaad kunnen. Als de autonome EG-lijstaren zich van geen enkele EG-beslissing iets zouden aantrekken, kunnen we Europa wel vergeten. Als het dus echt de moeite waard is om als studenten van Leuven op te treden ...

Ons standpunt is: discussieloze stokken in de wielen steken maakt echt democratische werken onmogelijk, ook als het 'namens de kring' gebeurt.

Kan hier nog iets in de plaats komen? Is een deontologie voor de vrijgestelde nog mogelijk? Spannend vervolg in volgende Veto: de vrijgestelde als compromiskatalysator!

Tekst en muziek Frank Uytendaele en Luc Baltussen

De ASR staat vanuit vele hoeken in de belangstelling.

Objectieve controle, een mythe

Martin Van Kerrebroeck een begrip

Vrijdagmiddag, 19 maart 1982, een gedenkwaardige dag in tal van opzichten. Vanachter een raam begluren argwanende BOB'ers de tientallen jongeren die zich verdringen op de trappen van het Leuvense Gerechtshof. 'Arm maar proper' speelt zich de ziel uit het lijf, en een belgische vlag wordt aan flarden gescheurd. Als Martin verschijnt naast Lode Van Outrive zwelt het applaus. "Geen man, geen vrouw, geen cent voor het leger!", Onkruid Nederland is ook present en spontaan vormt zich een betoging, richting Lei. "De staat, daâr zit het kwaad." Een marketentster knikt aarzelend instemmend, en de zon breekt door.

Veto had daags nadien een gesprek met de drie tot nog toe gekende totaalweigerders (!): Martin Van Kerrebroeck, Peter Vanhoutte (zie interview in Veto nr. 12bis) en Koen Nysen, die thans in Nederland verblijft. We beginnen met het proces.

Rechter Flor De Cooman leek niet van zijn stuk gebracht toen reeds om 9 uur zijn zittingzaal was volgestroomd met meer dan 150 vooral jeugdige nieuwsgierigen. Evenmin leek hij bij het herhaaldelijk gekraak van walkie-talkies, de verbinding tussen de aanwezige dienders met hun hoofdkwartier.

Het duurde nog wat eer Martin Van Kerrebroeck, voor de korrektere rechtbank gedagvaard wegens de weigering ("...") deel te nemen aan een bevolen diens ("...") (zie kader), effectief op de beklagdenbank had plaatsgenomen.

Dat kwam omdat men hem in een belendende gang aan de verkeerde deur had te wachten gezet.

Intussen, omstreeks kwart over tien, hadden 8 stoere pandoren met hun fysieke presence de toegang tot de openbare terechtzitting onmogelijk gemaakt (?), zogezegd omdat binnenin er zelfs voor hen geen plaats meer was. Dat niet de pandoren doch enkel de rechter zoets kan bevelen (? een bomvolle zaal met gesloten deuren?) ontlokte bij een stille diender een schampere repliek: ga dat maar aan de rechter vertellen.

Voorlopig hielden we ons onledig met het bediscussieren van Martin's 'Verklaring' (Zie kader) die werd rondgedeeld, de mini-fantare 'Arm maar proper' lokte alsmear met nieuwsgierigen het gerechtshof binnen, en een Brusselse punker eiste luidkeels in het Frans zijn grondwettelijke rechten op.

BOB-staat

Binnen-in onderwerp rechter De Cooman Martin aan een uitvoerig verhoor (?). Waarom hij in '77 zijn statuut van gewetensbezwaarde heeft aangevraagd, en waarom hij in 1980 nog om uitstel heeft verzocht. Martin antwoordde dat hij hiermee tijd wilde winnen om het proces voor te bereiden. De Cooman gaat dan wat uitvoeriger in op de perskonferentie die Martin in het Brussels IPC heeft gegeven in november '80, en waarin hij stelde dat hij ondergedoken leefde, omdat hij vreesde ieder moment te worden opgepakt door de BOB. De Cooman: "U zijt het die de psychose van de BOB-staat lannert." Martin verwijst dan naar gewetensbezwaarde Wittvervoer, die indertijd zijn burgerdienst onderbreuk en zijn grieve nu toelichten op een perskonferentie. Onder de ogen van talrijke opgekomen pers werd hij door de BOB ter plekke opgeleid...

Medisch onderzoek

Eigenlijk wordt Martin vervolgd omdat hij weigerde gevegl te geven aan de oproeping voor een geneeskundig onderzoek op 16 oktober 1980 (een verplicht medisch onderzoek voor elke gewetensbezwaarde) te ondergaan na verschijning voor de Raad voor Gewetensbezwaarden, en vóór de effectieve indiensttelling als gewetensbezwaarde bij de Civiele Bescherming, zijn verzorgingsinstelling of bij een socio-culturele instelling.

Getuigen

Het is echter ook vanaf 16 oktober 1980 dat Martin besloot totaal te weigeren: hij weigert zowel leger- als burgerdienst.

Vandaar dat Martin's advocaat, Meester Jos De Man, de rechtbank verzoekt een aantal getuigen te willen horen. Immers, hier moet rekening worden gehouden met de waarden die Martin beleeft. "Dit is geen allestaand feit, maar het is een protest tegen het militarisme in de hele wereld." En aan 'morele getuigenissen' is er voor Martin geen gebrek (zie kader): liefst 8 antimilitaristen waaronder 4 bekende professoren verklaarden zich ertoe bereid te getuigen ten voordele van Martin en diens totale anti-militarisme. Het O.M. echter, bij monde van substituut Metr. Cailloux, is het niet eens met het horen van deze getuigen. Voor haar moet de wet worden toegepast. "Als mensen altijd komen zagen over democratie, kan men zich kandidaat stellen voor het Parlement." En: "een rechtbank is (...) niet de plaats (...) om te

komen getuigen over filosofische opvattingen".

Nato-wet

Alvorens hierover een beslissing te nemen, besluit rechter De Cooman toch enkele vragen te stellen aan socioloog en criminoloog prof. Lode Van Outrive. Volgens Van Outrive kunnen in oorlogstijd gewetensbezwaarden inderdaad worden opgeroepen om bepaalde diensten te verrichten in het leger. Rechter De Cooman is daar niet zo zeker van (sic), maar gaat er verder niet op in. Van Outrive begrijpt Martin's houding dan ook "als een daad van oppositie tegen de bewapening en het leger als instituut". Van Outrive ziet hierin een algemene tendens onder de jongeren die zich verzet

tegen militariseren, en hij staft zulks met enkele resultaten van recente enquêtes (Le Soir) waaruit blijkt dat meer dan 2/3 der ondervraagde jongeren zich uitsprekt tegen de dienplicht en voor de afschaffing van het leger.

Verder verwijst Van Outrive naar het wetsontwerp Gramme-Close (de zgn. 'Nato-wet') waardoor ook in vredetijd de staat van beleg kan worden afgekondigd (legeroefeningen in die zin werden onlangs nog in Turnhout gehouden), en naar artikel zoveel van de Wet op de Rijkswacht dat het een rijkswacht-kommandant van een district toelaat persoonlijk het leger op te vorderen met het oog op de openbare ordehandhaving. Het leger dient dus niet enkel als wapen tegen de buitenlandse vijand, ook zo het

"Elke veroordeling is een veroordeling van de democratie"

Ik weet dat de rechtbank zich afvraagt waarom ik geen burgerdienst wil doen. Immers de publieke opinie en de wetten met betrekking tot legerdienst zijn in die mate getvoluerd dat je het leger niet zonder meer innoet.

Je kan een burgerdienst in sociale en andere instellingen van openbaar nut vervullen. Dus: wat is het probleem? Dikwijls wordt daar nog de argumentatie bijgevoegd dat we door het totaalweigeren rechtstreeks naar een beroepsleger gaan en dat dat beroepsleger nog veel sterker van de bevolking vreedsm is dan het dienstplichtleger.

Ik ga niet akkoord met deze laatste opvatting. Zeker, een beroepsleger is een goede huuroordenaar, maar mij gaat het niet om al dan niet dienstplicht maar om al dan niet militarisme. Ik verzet mij dus evenzeer tegen dat beroepsleger als tegen die dienstplicht. Dat bewijzen de akties die ik in het verleden tegen het militarisme gevoerd heb, en waarvan de gerechtelijke vervolgingen waarschijnlijk ook in het dossier van deze zitting terug te vinden zijn. Over het militarisme en de vermilitering ga ik later uitgebreid praten.

Ik heb politieke bezwaren tegen burgerdienst. Burgerdienst kent enkel reden van bestaan omwille van legerdienst. Het was de bedoeling als eerste stap in de richting van een vreedvolle samenleving. De 'inbreuk' die de belgische staat aan zijn eigen wetten gedaan heeft, namelijk het invoeren van de gekoördeneerde wetten voor gewetensbezwaarden zijn overigens pas tot stand gekomen nadat velen de gevangenis zijn ingegaan. De staat heeft dus afbreuk gedaan aan zijn wetten om enkele anderenkenden te kanalisieren in een nieuwe vorm van plicht. Namelijk de vervangende dienst als gewetensbezwaarde. Ik gebruik opzettelijk de term 'inbreuk' omdat de belgische staat dezelfde term gebruikt in een verklaring over de wet op gewetensbezwaarden in belgie gestuurd aan sekretaris-generaal van de verenigde naties, afdeling rechten van de mens (5/1/1981). Daarin stelt de belgische regering dat burgerdienst geen recht is maar een 'inbreuk in het voordeel van de gewetensbezwaarde'.

(...)

Ik maak me dus geen illusies rond het antimilitarisme van gewetensbezwaarden in dienst.

Antimilitaristische aktie voeren binnen hun burgerdienst worden op elke manier tegengewerkt, door het ministerie van binnenlandse zaken in de persoon van de arrondissementsschrijver. Dit uit zich in 'konstante controle', dus elke dag een telefoontje of je wel aanwezig bent, dreigementen en tuchtraffen.

Laat de getuigenis van peter van houtte, die 12 maand burgerdienst gedaan heeft, en door de advocaat zal gelezen worden, voor zichzelf spreken. Zijn besluit: "Een regime als het onze dat alleen uit is op het versterken van de macht van enkele kleine belangengroepen, is het niet waard dat ik er nog een poot voor zet. Dit systeem heeft het recht niet meer om mijn diensten op te eisen."

Burgerdienst wil het idee scheppen van sociale hulp, een idee van democratische welwillendheid vanuit de staat. Maar de wet op de gewetensbezwaarden verraad zichzelf. Deze wet stelt dat de 'gehoorzaamheid het fundament is van de gewetensbezwaarde' en dat 'de minister van binnenlandse zaken de gewetensbezwaarde in dienst houdt tot hij zijn opleiding voltooid acht'.

De staat wil dus vooral 'gehoorzaamde burgers', die hen en hun kriminele daden geen stroobed in de weg leggen.

Hierbij wil ik de woorden van een russisch dissident citeren, Vladimir boekovsky die zegt: "U hebben een grote waarheid ontdekt, namelijk

dat het niet geveer niet de tanks, niet de stoomboom zijn die de macht voortbrengen en dragen. Macht ontstaat uit de goedweide van de mens doordat hij aanvaardt te gehoorzamen."

Machtigen weten welke de kracht van de gehoorzaamheid kan zijn. Als men mij in de gevangenis stopt, dan is dit niet om mij in hun systeem te doen geloven, maar om mijn onderwerping af te dwingen, of op zijn minst een kompromis. Burgerdienst is een systeem om mensen mond dood te maken. Je kan je eigen geweten sussen omdat je zelf geen wapen in de hand hebt. Je kan de illusie maken dat je in tijd van oorlog niet naar het front moet. De illusie, jawel, want in oorlogstijd bestaan geen wetten meer. Het is niet ongepast om hierover oorlog te praten. De bewapening is in alle windstreken van deze aardbolormate aan de gang dat de grens van de waanzin allang overschreden is. Elk uur van de dag en nacht wordt meer dan twee

kinen worden ingezet tegen de burgers binnen de eigen territoriale grenzen.

16 april

de verdediging wil nu ook Jef Ulbrugs laten getuigen, doch het O.M. blijft zich uitdrukkelijk verzetten tegen het verhoren van andere getuigen. Hierop schorst De Cooman de zitting tot 16 april, datum waarop bij tussenvoornis zal worden bepaald of de andere getuigen nog zullen worden gehoord. Na de rechtszitting betogden ca. 300 mensen van het Gerechtshof naar zaal

LIDO, alwaar een meeting werd georganiseerd met verschillende van de getuigen (Jef Ulbrugs, Jean Fabre, Leo Apostel en totaalweigeraar Koen Nysen). Wegens plaatsgebrek kunnen we hier niet verder op ingaan. Ook ons gesprek met de drie totaalweigerders is voor een volgende keer. Sorry.

Frans Smeets

Voor verdere informatie over Onkruid, en de volgende akties rond totaalweigeren, kan je steeds terecht op 016/258963. Voor eventuele steun: 230-0044662-62.

Noten.

(1) In vorige Veto (nr. 23) was sprake van "zo'n zevental totaalweigerders", wat geen der betrokkenen bestrijdt. Feit is echter dat totzotte enkel de genoemde drie zich publiekelijk als totaalweigerder hebben bekend-gemaakt.

(2) Onze verslaggever over het proces zelf, zoals eerder gezegd, werd bemoeilijkt doordat ons de toegang tot de zittingzaal werd geweigerd. We baseerden ons vooral op informatie uit de tweede hand (toelichtingen door Martin, krantenverlagen en de persmededeling van Onkruid).

Wie wordt waarvoor vervolgd?

Art. 32 van het KB van 20/02/80 * ter uitvoering van de Wet van 3 juni 1964 houdende het statuut van de gewetensbezwaarden luidt als volgt:

"Met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar wordt gestraft de voor de civiele bescherming of voor taken van openbaar nut bepaald in artikel 19, aangewezen gewetensbezwaarde, die zich aan zijn verplichtingen heeft onttrokken, geweigerd heeft deel te nemen aan een bevolen dienst of zich opzettelijk onthouden heeft die dienst uit te voeren.

De schuldlige kan bovendien tot de ontzetting worden veroordeeld overeenkomstig artikel 33 van het Wetboek van Strafrecht."

Waarom niet voor de Krijgsraad?

Vermits Martin reeds in '77 door de Raad voor gewetensbezwaarden zijn statuut zag toegekend, en vermits hij nooit werd opgeroepen naar 't Klein Kasteelje' (vanaf het ogenblik dat een opgeroepene aldaar het dokument ondertekent waardoor hij vanaf dat ogenblik wordt onderworpen aan de militaire wetten, dan kan het statuut van gewetensbezwaarde slechts worden aangevraagd na het vervullen van de legerdienst...), kan hij niet worden beschouwd als 'militair in aktieve dienst op het ogenblik van het misdrijf', en is m.a.w. de strafrechter bevoegd, en niet de Krijgsraad.

Ook Peter Vanhoutte zou niet voor de Krijgsraad kunnen worden gedaagd: oktober '81 kapte hij ermee, na 12 maanden burgerdienst.

Koen Nysen: krijgsraad?

Voor Koen Nysen daarentegen liggen de zaken anders: hij heeft nooit erkende gewetensbezwaarden gemeibreed, en weigert zowel burger- als legerdienst. Toen hij derhalve voor 12/02/82 werd opgeroepen voor militaire keuring in het Klein Kasteelje, stuurde hij prompt alle dokumenten terug, met een begeleidende brief. Naar Nysen stelt in een pamflet, repliceerde binnenlandse zaken dat als hij het leger niet inwil, noch zich op de gewetensbezwaarden beroepen zou, hij krachtens de gekoördeneerde dienstplichtwet als deser-teur zal worden behandeld.

Nou.

* In de niet-officiële koördinatie van de wetteksten over het statuut van de gewetensbezwaarden, zoals gebanteerd door BDJ, vind je de geciteerde tekst onder artikel 25 ("Zo weiger je legerdienst", BDJ, 1980, p. 110).

Martin Van Kerrebroeck

Blechtrommels en Brecht-rommel...

Naar aanleiding van de driedaagse die D.A.F. zopas gehouden heeft rond Rainer Werner Fassbinder, Duitslands trottelkind en zogenaamd 'genie' (althans, als we de quasi unanieme concensus van de internationale filmpers aanvaarden), leek ons de tijd rijp een zoveelste overzicht te houden van de *geschiedenis van de Duitse Film*. Door de grote bekendheid van de 'jonge' Duitse Film (onderhand ook al 20 jaar oud) ligt de klemtoon van deze mini-serie (volgende week een tweede deel) niet op het introduceren van vergeten talent, maar op de vraag of mét het sukses ook de aftakeling zijn intrede gemaakt heeft in Heimatland.

Het 'profiel van de vrouw, eerlijk en sober, bij Margaretha von Froitta's Schwestern.

Halfslachtig historiekje: Hollywood, Hitler, Heimat.

De eerste boom van de Duitse Film situeert zich niet na WO 1, als de avant-garde het filmmedium als volwaardige kunstvorm gebruikt. Naast het *ekspressionisme* van dadast Hans Richter, voorloper van de moderne strukturalistische cinema die realiteit opoffert ten voordele van een abstracte beeldconfiguratie, zijn het vooral de *ekspressionisten* die internationale faam verwerven. Dat films als *Das Kabinett der Doktor Calligari* (Pommer-Wiene — 1919), *Noferatu, eine Symphonie des Grauens* (Murnau — 1922) of Fritz Langs futuristische *Metropolis* (1925) zelfs nu nog veel bijval oogsten, dit hoewel film het meest aan sijtage (en dus ook nostalgisch) onderhevig is, is niet alleen veelbetekend in verband met het *hoge nivo* van deze films, maar wijst ook op een sterk neo-ekspressionistische tendens bij de jongeren. Spijtig genoeg schijnt deze tendens zich te beperken tot de muziekwereld (Bauhaus, New Order, TuxedoMoon, ...) en is de enige visuele pendend ervan te vinden in het videoclippen, waarvan het nochtans plagierend-ad-infinium karakter de pret niet bederft.

Met de opkomst van het nationaal-socialisme en de daarmee gepaard gaande kunstfobie neemt praktisch al wat (film)talent heeft in Duitsland de biezen, richting Hollywood: Fritz Lang, Detlef Sierck (veramerikaniseerd tot Douglas Sirk), Robert Siodmak ... en Jozef von Sternberg, wiens *Der Blaue Engel* (1930) de geschiedenis ingaat als requiem voor Emil Jannings (als Dr. Unrat, voor mij één van de ontroerendste filmfiguren ooit neergezet), als glorieus debut voor Marlene D. en als laatste hoogtepunt van de rein-deutsche film voor lange, lange tijd. *Het verdwijnen van de subversieve Expressionsfilm - en Kammerspielfilms is de afzucht van de Kunst.*

De 'opdrachtfilms' van Leni Riefenstahl, Karl Ritter of Veit Harlan (raders in Goebbels' machtige propaganda-apparaat) bezitten meestal niet méér dan enige *sociologische relevantie* en duiden aan hoe, niet alleen toen, film zich merkwaardig flexibel opstelt voor massa-indoctrinatie. Hoewel een film als Leni Riefenstahls *Triumph des Willens* (1935) toch van een hoogstaand filmtechnisch nivo zou zijn, is er wellicht zo goed als niemand die dit kan bevestigen of logenstraffen, aangezien de meeste Nazi-films tot taboe verklaard zijn, wat ook niet op een rustig geweten wijst, en dus in de ijskast verrotten.

Na de oorlog betert de situatie er niet op: de films blijven even doktrinaar, maar nu in de andere ("Wir haben es nicht gewusst" en "Da war nichts zu machen") richting; films van regisseurs die "ontwaakten uit een nachtmerrie". Erg lang duurt dat zelfberouw (beste voorbeeld: *Rotation* (1949) van Wolfgang Staude) niet en de Duitse film schijnt zijn roeping te vinden in het (hernieuwd) rechts-maarn-niet-openlijk genre: de *Heimatfilm*. Een film als *Kinder, Mütter und ein General* (H. Kaitner — 1955), een menging van deemoedig terugblik met een ferme portie *Blut und Boden-romantiek*, spreekt boekdelen over de manier waarop nieuw rechts, in een soort *Sauerkraut mit Schwiebeln*-versie van Hollywood het al te pijnlijk verleden wil Auschwitz(t)zen. De meest gebruikte methode edoch blijft het doedzwojgen, het verleggen van de aandacht naar bvb. de blote billen van Sankt Pauli.

Das Obst von Oberhausen

Het *Manifest van Oberhausen* (1962), ondertekend door 26 jonge regisseurs, wordt doorgaans als start van de *Nieuwe Duitse Film* omschreven. Het is een programmatische verklaring waarbij regisseurs als Herzog, Kluge en Schlöndorff de toenmalige Duitse Film lakken en hun heil willen zoeken in films die inspelen op de actualiteit, die een (links) tegengewicht vormen versus de verrechtigde en de vervalkende van de nieuwe Duitse maatschappij. Dat een regisseur als Herzog zich na enkele jaren van deze groepsverklaring distancieerde, geldt als indicatie voor een spitjete evolutie van de film naar de praktische politiek, meestal hand in hand met verwaarlozing van het formele karakter: zwart-wit denken (met grize gevolgen), zonder een diepgaand mens- en maatschappijvisie.

Toch beschikt Duitsland momenteel over een meer dan voldoende hoog aantal creatieve regisseurs om, naast een onloochenbaar praktisch belang — Ronnie Pede (Film en Televisie) gewaagt zelfs v'n 'de enige echte en buitenparlementaire oppositie in het land van Strauss' — ook een esthetisch hoogstaand nivo te onderkennen in hun werk. Belangrijkste reden daarvoor lijkt mij de *samenwerking van enkele regisseurs met Duitslands alternatieve paradeperdes uit de literatuur* (Böll, Grass, Peter Handke), wat stevast sterke scenario's oplevert, maar niet altijd een genoegzame uitwerking: Schlöndorffs *Katherina Blum* (1975) reduceert Bölls werk, vooral door een enorm idioot slot, tot éénzijdige propaganda, terwijl Petrowic's *Gruppenbild mit Dame* (1977) slechts met Bölls boek op de knie verstaanbaarheid bereikt.

Met enige zin voor overdrijving kun je stellen dat *onverstaanbaarheid* — in de negatieve zin heet dat dan 'intellectueelisme' — het tweede handelsmerk van de Duitse film (althans de kwaliteitsversie ervan) uitmaakt. Het gebrek aan publieksgerichtheid is erg opvallend, en het recente succes van Ulrich Edels *Christiane F.* (1981), een film die verkocht wordt voor wat hij niet is, verandert daar niets aan. Meer symptomatisch blijft bvb. het in de (Leuvense) mist gaan van Volker Schlöndorffs *Die Fälschung* (1981), hoewel deze overigens schitterende film toch kon verkocht worden als opvolger van Cannes- en wereldsukses *Die Blechtrommel*.

The Swinging Swastika

Momenteel is de jonge Duitse film al méér dan oud genoeg om als *onvoorwaardelijk alternatief of origineel* beschouwd te worden. De originaliteit is al in zoverre afgebot dat elke nieuwe film (met uitzonderingen, allicht) in een reeds meer dan voldoende bezet item kan ondergebracht worden. Vijf categorieën schijnen te volstaan om een afdoende synopsis te geven van de moderne Duitse filmtheorie.

Vooreerst is er de reed vermelde recht-toe-recht-aan aanval op de *hernieuwde verrechtiging*, wat meestal vrij irriterende filmproducties oplevert. Hoewel een film als *Messer im Kopf* (1977) van Reinhardt Hauff daar een gelukkige uitzondering op maakt, houden 'wij' toch meer van Herzogs indirecte, subtiele, meer fundamentele, bijna mythische approach van dit kankergezweel.

Afzucht van de kunst: kitch als middel tot massa-indoctrinatie.

Een andere, meer gebruikte manier om het heden te lakken ligt in de exploratie van een verleden, dat uit de Duitse nationale geschiedenschijsing is geschrapt: *de tweede wereldoorlog*. De wijze waarop de uitwerking geschied, varieert enorm: van de dokumentaire stijl vna Hildebrandt (*Der Gelbe Stern* (1980)), naar Verhoevens theatrale enscenering van de oorlogservaring van de doorsnee-Duitse familie (*Sonntagkinder* (1980)), van Sybergs 8-uur lange groteske (*Der Graal*, of ook *Hitler, eine Karriere* (1977)) naar Schlöndorffs allegorisch meesterwerk (*Die Blechtrommel* (1979)). Nieuwe produkten als Helga Sanders' *Deutschland, bleiche Mutter* (1981) of Petersens *Das Boot* (1981) bewijzen dat '40-'45 lang geen uitgeputte inspiratiebron is.

Fassbinder-stijl grijpt melodramatisch en theatraal terug naar huiveringwekkende kitch à la Dietrich, maar levert alleen ongelofwaardige afkooksels. (vb. Lili Marleen).

De meest uitgebreide en ook de meest diffuse categorie wordt gevormd door de zogenaamde *Marginalen* of *Outcast-films*, waar men driftig op zoek gaat naar alles wat zich etnische minderheid noemt, om hun emancipatie problematiek filmisch te ver(ant)woorden. Die-tantische eenzijdigheid is hier, meer often than not, van de partij. In het geval van Von Trotta echter met haar genuanceerde en filmisch sobere, maar efficiënte analyse van de problematiek van de vrouw (vb. *Schwestern* (1979) of Krista Klages (1978)) of bij Werner Schroeter, die in *Palermo oder Wolfsburg* (1979) een niet sentimenteel vleurde visie geeft op de gastarbeidersproblematiek, levert dat degelijke films op. De visie van Fassbinder op de problematiek van de Turk in modern Duitsland daarentegen (*Angst essen Seele auf* (1973)), of het ondoordachte geloof in de marginaliteit van het (rock)muziekwezen (*In Asphalt-nacht* (1981)) en het ongenueanceerde beeld van de grootstadjunkie (*Christiane F.*) werken tot wenen toe tandenknarsend. De prijs van de grappigste *Marginalen*film gaat echter naar Rosa van Praunheim, wiens *Nicht der Homosexuelle ist pervers, sondern die Situation in der er lebt* het nivo van de titel moeiteloos haalt.

De twee laatste categorieën zijn iets minder gevuld. Regisseurs als Syberberg, Straub, Moors en eigenlijk ook Herzog (voor zover die te katalogeren valt) bekommen zich vooral om *subversie* via het *voormemento*, wat hen verzamelt onder de term 'hermetische films'. Op het geval Herzog komen wij volgende week terug.

Last, least etc. zijn er nog de regisseurs die zowel inhoudelijk als vormelijk een *internationaal standpunt* innemen. De meest bekende en ook de meest interessante onder hen is Wim Wenders. Zijn films, bijna alle in samenwerking met de bekende schrijver Peter Handke (die zelf met die *Linkshändige Frau* (1976) een boeiend filmproductie regisseerde), lenen over de frustratie van het gefnuikte American dream-syndroom en leunen alle aan bij het welbekende 'on the road'-thema van de Beats. Zijn euvre vertoont wel weinig variatie; met uitzondering daarvan *Lightning over Water* (1979), een verslag over de aftakeling van zijn vriend-cineist Nick Ray; gedurfd, maar erg hallucinerend.

Auch Fassbinder kan es nicht fassen

Over 'filmgenie' Fassbinder kunnen we kort zijn. We kunnen niet begrijpen waarom deze regisseur zo'n hoge waardering scoort. Zijn theorie over de film is wel boeiend (toepassing van Brechts theatertheorie, gestyleerd-'theatrale' onderdacting als vervreemdingsproces en gebruik van het melodrama-genre om ingang bij het proletariaat te vinden), zijn films echter zelden (*Despair* (1977) of *Mutter Küsters* (1975)) of nooit (de overige honderden). Gaat het hier om een kollektieve verdwazing van de internationale filmpers?

Juist.

M. Eelen

Newroz

Op zaterdag 27 maart

Tekoser, de Koerdische Arbeiders- en studentengemeenschap in België organiseert samen met het Komitee Voor Hulp Aan Het Koerdische Volk een feest, dat jaarlijks door de Koerden, in welke omstandigheden ook, gevierd wordt.

'Newroz' betekent 'de nieuwe dag', sinds meer dan 2000 jaar de nationale feestdag voor de Koerden. Daarmee bedoelen zijn de aantredende lente. Tevens wordt aangeknoopt bij de legende van *Kawa de Smid* die samen met het volk het wrede bewind van de despoot *Dehak* omverwierp. Om de overwinning op het onrecht te vieren klom het volk op een hoge berg, zong en danste rond een vreugdevuur. Dit symboliseerde in de Koerdische godsdienst het goede dat het wrede overwint.

Dit belangrijke feest voor de Koerden, ook voor de huidige Koerden, symboliseert hun eeuwenoude strijd voor recht en vrijheid. We vinden dit terug in het georganiseerde feest waar vrijheidszangers, folkloristische groepen en acteurs, via zang en toneel de huidige toestand in Koerdistan behandelen. Tevens wordt een korte film over Iraans Koerdistan gedraaid. Verder treden immigrantengroepen van Italië en Spanje op. De Koerden die in België wonen, nodigen U uit en verwachten U met vriendschap.

Iedereen is dan ook welkom op deze avond.

Buurtfeest

Beste vrienden en bureu, Zoals nu bijna traditiegetrouw, organiseren wij dit jaar alweer een buurtfeest. Dit maal echter in het teken van ons vijfjarig bestaan, ons eerste lustum.

Naar analogie met vorige jaren, organiseren wij het feest om iedereen de kans te bieden met ons huis en de werking ervan kennis te maken en onze veelzijdigheid met de buurt te behouden en te verbeteren.

programma zie agenda

Kernafval

Beste, De Belgische overheid, in samenwerking met Nederland en Zwitserland, zal dit jaar opnieuw radioactief afval dumpen in de Golf van Biscaye voor de Spaanse kust.

Sedert verscheidene jaren wordt tegen deze dumpingen geprotesteerd door allerlei milieugroepen - vorig jaar poogde bijvoorbeeld Greenpeace deze transporten te stoppen door een klacht bij de Nederlandse Raad van State'. Toen ze tenslotte, met twee maanden vertraging, toch plaatsvonden, gingen ze gepaard met een internationale stroom van protesten, zowel in Nederland, Spanje, Portugal als in België. Voor België verwijzen we naar de nationale betoging te Brugge, naar de ludieke acties te Oostende, naar de protestacties te Zebrugge en te Maria-Aalter.

De internationale werklank van het protest tegen de dumping van radioactief afval in zee, had in België één belangrijk gevolg: door de Brugse gemeenteraad werd unaniem een motie aangenomen, waarin men vraagt de dumping van atoombalast niet langer langs de Zebrugse haven uitvoeren.

De Westvlaamse actiegroepen voor kernstop plannen dit jaar opnieuw een nationale betoging te Brugge. Deze betoging zal, afhankelijk van de toelating van het stadsbestuur, doorgaan op zaterdag 29 mei of op zaterdag 5 juni. Buiten de nationale betoging, willen de Westvlaamse actiegroepen voor kernstop ook protestacties voeren tijdens de dukmpingsweek zelf in het Zebrugse havengebied.

Met de gebeurtenissen te Zebrugge in het achterhoofd, wensen wij dit jaar in het havengebied een zo massaal mogelijke aanwezigheid. Dit protest willen wij uiteraard volledig geweldloos houden en mag er geen enkele confrontatie aangegaan worden met de ordereidkrachten.

De Westvlaamse actiegroepen voor kernstop p/a De Cactus St Amandstraat 13d 8000 Brugge.

Memorandum aan de minister van onderwijs

In de aktualiteit van de aangekondigde besparingen in het universitair onderwijs, vragen de Christen-democratische studentengroepen, dringend aandacht voor hetgeen volgt:

1. De CDS-ploegen vinden het billijk dat ook het universitair onderwijs dient in te leveren. Dit mag echter de kwaliteit van het onderwijs niet aantasten. Integendeel de CDS menen dat deze kwaliteit nog gevoelig verhoogd kan worden.

Daarom eisen de CDS: - dat de universiteiten zelf ook een strenge selectieve en rationele begrotingspolitiek zouden volgen. Elke uitgave dient in vraag gesteld te worden en getoet op haar nuttigheidswaarde, m.n. hoe zij er toe bijdraagt de opleiding van de studenten beter te realiseren.

Gebouwen en infrastructuur moet rationeler aangewend worden door groter samenwerking zowel tussen wetenschappelijke eenheden binnen de universiteit als tussen de universiteiten voor de dun bevolkte studierichtingen.

- De CDS menen dat drastische besparingen mogelijk zijn door: a) een radicale aanpak van de cumul. b) een nieuwe taakomschrijving voor professoren i.p.v. de zinloos geworden 5 uren-omschrijving voor een voltijdse opdracht.

c) een contingentering van de hoogste graden in het professoren korps. In dit opzicht onderschrijven de CDS het standpunt van Minister Daniël COENS waarbij dient afgestapt te worden van een "Mexicaanse-léger" structuur. Vooral een voldoende aanwezigheid van goed gekwalificeerd wetenschappelijk personeel voor begeleidingsstaken is van vitaal belang.

d) een einde te stellen aan dubbele of extra wedde voor professoren in de academische ziekenhuizen. e) een daadwerkelijke interuniversitaire samenwerking. Deze samenwerking is tot op heden te veel een papieren samenwerking gebleven, die eigenlijk alleen maar geld heeft gekost.

2. De CDS beklemtonen dat de noodzakelijke besparingspolitiek geen einde mag stellen aan de democratisering.

- de CDS betreuren dat de democratisering tot op heden te veel beperkt bleef tot het wagenwijd openstellen van de toegangspoort, waardoor de universiteiten hun financiële middelen weliswaar gevoelig zagen verhogen; maar zich te weinig bekommerden om de studenten die wegens falen de veel grotere uitgangdeur vroegtijdig diende te passeren.

- de CDS verwerpen elke vorm van numerus clausus, vestigingswet of verlenging van de studieduur. Deze maatregelen zijn gebaseerd op een statisch maatschappijbeeld en dienen alleen engcorporatistische belangen.

- de CDS betreuren dat veelal onder het mom van de academische vrijheid geen ernstige interuniversitaire gesprekken tot stand komen omtrent een functionele aanpassing, een harmonisering en een afstemming op werkelijke studiebelasting van de onderwijsprogramma's - de CDS pleiten voor een creditstelsel binnen het gehele hoger onderwijs met een wederzijds valorisatie-mogelijkheid van vakken in het universitair en niet-

universitair hoger onderwijs. Deze brugfunctie moet dringend gerealiseerd worden.

- in het kader van diezelfde integratie van het hoger onderwijs moet ook één sociaal beleid tot stand komen. Studenten die in analoge omstandigheden studeren, moeten volstrekt gelijk behandeld worden. Vanuit het beginsel van de verdelende rechtvaardigheid moeten de beschikbare sociale gelden herverdeeld worden. De universiteiten dienen tot een nieuwe selectieve aanwendning van de sociale gelden bewegten te worden en alle misbruiken dienen uitgesloten te worden. - de CDS pleiten voor nieuwe samenwerkingsvormen tussen alle tewerkstellingskansen naar toekomstige universiteitsstudenten in het secundair onderwijs mogelijk te maken.

3. De CDS pleiten voor een ernstige evaluatie van de inspraak mogelijkheden in de beleidsorganen van de universiteit. In dit verband betreuren de CDS dat de universiteit te veel een ivoren toren is gebleven. De zgn. buitenwacht (politieke partijen, patronen en vakbond) in de beheersorganen is er niet in geslaagd daadwerkelijk deel te nemen aan het universitair beleid. Dat geldt ook voor de studenten.

De universiteit moet verder opengetrokken worden en evolueren naar een echte open institutie. Er moet doorzichtigheid komen inzake het vervullen van de opdrachten (onderwijs en onderzoek) en het geheel moet getoets worden op de maatschappelijke betekenis en relevantie.

4. De CDS benadrukken nog steeds de Vlaamse achterstand in het nationaal aandeel van het wetenschappelijke zoek en onderwijs.

Zij benadrukken dat hieraan een einde moet gesteld worden en waarden in dit opzicht de inspanningen van Onderwijs Minister Daniël COENS. Alle financiële ongelijkheden moeten weggewerkt worden en er moet verhinderd worden dat in het Waalse landsdeel de beschikbare financiële middelen steeds overschreden worden.

Bovenstaand memorandum werd op het CVP-congres van 13-14 maart jongstleden door de voorzitters van de respectievelijke studentenploegen aan de minister overhandigd. De Christen-Democratische Studenten van Leuven stuurden tevens een exemplaar naar de academische overheid.

Binnenkort komt de heer Freddy Opsomer, kabinetsattaché bij de minister van onderwijs Daniël Coens het memorandum met de Christen-Democratische Studenten bespreken. Iedereen, ook de niet-leden zijn daarop uitgenodigd. Precieze datum en tijdstip zullen later aldus valvas en zo mogelijk via Veto bekend gemaakt worden.

Johan Aerts Voorzitter

Kopieën bij Sociale Raad:

1.5 ! Goedkoop

kreten & gefluister...

Words, words, words. o Je zult er maar bij wezen, op de ASR-raden o Kun je nog 'es lachen. o Zo zei op de ASR-stuurgroep van 19 maart een kringraad-vrijgestelde dat het eigenlijk toch minder interessant is voor studenten dat de Veto-studiedag op een zaterdag zou vallen o Waarop zijn collega vrijgestelde repliqueerde: "Hoor ik dat goed? Wij houden onze studiedagen toch ook op zaterdag. o

Kerk, drugs en reklame o In Zurich (Zwitserland, zoals je wel weet) is men van plan om het Autonomo Jongerencentrum te slopen o De inrichters, katholieke en protestante kerk (de autonome oecumene) i.s.m.

Pax Christi

Op Goede Vrijdag, 9 april e.k., organiseert de Regionale Werkgroep van Pax Christi Vlaanderen, zoals in vele andere Vlaamse steden ook reeds verschillende jaren de gewoonte is, een stille optocht door de straten van Leuven. Deze stille optocht gaat door onder het motto 'Christus wordt nog steeds gekruisigd'. Met dit thema wil men aanduiden dat in de huidige wereld nog zeer veel mensen lijden onder onrechtvaardigheid en geweld, en dat velen er, zoals Christus, er op een wrede manier het leven bij inschieten. Christus lijden gaat nog steeds door, de dag van vandaag, in het lijken en sterven van velen, die gekonfronteerd worden met uitbuiting en geweld. Daarom mogen we de Goede Vrijdag niet louter zien als een herdenking van het verleden, maar vooral als een aansporing tot solidariteit met de verdrukten van deze tijd. Deze stille optocht is voor iedereen toegankelijk, en men vertrekt om 13 uur op de Oude Markt te Leuven waarna men zich door de straten zal begeven. De tocht zal afgewisseld worden met enele bezinningsmomenten.

E Pericoloso Sporgersi

Waar beiaards thuis zijn

vervolg van pagina 7

steeds iets met een beetje structuur, eventueel harmonie in die structuur, een beetje 'goeie vondsten', enz. te maken hebben. Zoals dat ene moment met die piano en tape dat er 't geluid van brekend glas te horen was, 't moment daarop, de pianist een soortgelijke 'klankval' liet horen (met ellebogenwerk.) Geef mij dan maar Bach. Eventueel op synthesiser. Die man stak tenminste nog wat tijd in z'n werk.

Over het tweede deel, beiaard en groep Soft Verdick, kan ik wel iets zeggen. Het was opmerkelijk beter. Er waren de klassieke instrumenten, viool, harp, piano (in één stuk maar), dan de bass, drum en de saksofoon. Er waren enkele nummers met de beiaard, enkele met de synthesiser. Wat mij opviel was het stevige van het ritme. Er zat eenheid in het samenspel. Goeie stukken, zou 'k zeggen. Het accent lag wel op ritme uitbouwen, met de verschillende instrumenten tegelijkertijd. Een eenvoudige melodie (amper vier noten) werd steeds opnieuw herhaald en, je raadt het al,

muziek moet zijn, dan blijf ik liever lekker onderwets. Muziek moet nog soms tot in het vervelende toe.

Zeer fijn was het wanneer de saks de viool aan het woord liet, of wanneer de harp het van de viool overnam. Tot echte solo's kon het echter niet worden, daarvoor klonk de synthesiser volgens mi steeds te luid. Pas voor het laatste nummer werd de harp meer volume gegeven.

Geslaagd experiment om de harp erbij te betrekken. Net zoals de viool zorgde dat voor het 'finere' — meer echt-muzikale werk tijdens de nummers.

Anders hadden, meen ik, die hummers zich verloren in louter ritme en geluid.

M.C.

Wou jij zelf iets kwijt over het centrale project van Kultuurraad? De redaktie wacht jouw inzendingen met spanning af!

WOENSDAG 31 maart

T' WORDT SMULLEN IN ALMA!

RESTAURANT ALMA 1, 2 en 3.			SNACK ALMA 1, PAUSCOLLEGE, GAST-HUISBERG, MEISJESCENTRUM.	
MA	Biefstuk	Tip : melknagerecht	Varkensgebraad	Tip : melknagerecht
29/3	Prinsessebonen in tom.saus	Gek. aardappelen	Spruiten	Gek. aardappelen
DI	Gehakte steak	Tip : melknagerecht	Gehakte steak	Tip : melknagerecht
30/3	Spruitjes	Gek. aardappelen	Rauwkost	Gek. aardappelen
WO	Kotlet	Tip : nagerecht	Varkensspiering	Tip : nagerecht naar keuze
31/3	Schorseneren i.r.	Gek. aardappelen	Schorseneren in room	Puree
DO	Kip	Tip : melknagerecht	Stoofvlees	Tip : melknagerecht
1/4	Appelmoes	Gek. aardappelen	Groenten	Puree
VR	Kippensteak	Tip : nagerecht	Kalfsbrood	Tip : fruit- en melknagerecht
2/4	Bloemkool in room	Gek. aardappelen	met abrikozen	Kroketten
		ENKEL 'S MIDDAGS		
SNACK ALMA 2 ALTERNATIEF.			SEDES.	
MA	Vegetarische Nasi Goreng	Hoofdbestanddelen : rijst- ui- prei- selder- noten- ei- chapati- mosterdsaus	Toscaanse Gehakte steak	Tip : melknagerecht
29/3			Gek. aardappelen	ENKEL 'S MIDDAGS
DI	Macaroni met groentent-Ratjetoe	Hoofdbestanddelen : rijst- ui- tarwehoortjes- aubergine- wortelen- tomaten- bergwijn- erwten	Varkensgebraad Snijsbonen	Tip : melknagerecht
30/3			Gek. aardappelen	ENKEL 'S AVONDS
WO	Gerst met nootjes	Hoofdbestanddelen : gerst- kaas- pinda's- amandelen- ui- boontjes- rapaselder	China rijst	Tip : fruitnagerecht
31/3				ENKEL 'S AVONDS
DO	Loempia's	Hoofdbestanddelen : rijst- deeg- soyabonen- zoet zure saus	Wienerschnitzel	Tip : melknagerecht
1/4			Rauwkost	Gek. aardappelen
				ENKEL 'S AVONDS
VR	Haversteak	Hoofdbestanddelen : havervlokken- gierst- vlokken- prei- selder- ui- ei- rijst- rauwkost	Koolvris	Tip : melknagerecht
2/4	Soyasla		Argenteeuil	Gek. aardappelen
				ENKEL 'S MIDDAGS

De aangeduide tips zijn een aanvulling op het menu nutritioneel volledig te maken.

Agenda

Redactie: Ingeborg Verplancke

Vrijdag 26 maart

DANS 20.30 u. *Fase* door Anne-Theresa De Keersmaecker, op muziek van Steve Reich - in 't Stuc, ingang 150/100 fr.

KLEINKUNST 20.00 u. *Glim-, grim- en ander gelach* door Jini Brasseur en Leuvens Muziekboeken o.l.v. Jos Stroobants St.-Antoniuszaal, Schreursvest

LEZING 20.00 u. *Renaat de Rudder, een stille getuigenis* door Duprez, met dia's In Auditorium van het Conservatorium

DEMONSTRATIE 14.00 tot 17.00 u. *Demonstratie kantooraapparatuur* in het kader van de postuniversitaire lessencyclus kantooraautomatisatie In de Museumzaal van de universiteitshal, Naamsestr. 22 Toegang gratis. Meer info: 016/228654 (org. Ekonomika)

Zaterdag 27 maart

NEWROZ 19.00 u. *Koerdisch Nieuwjaar* met zangers, film, folklore, Koerdisch buffet,...

In Zaal Claridge, parking Madoutoren, Leuvensestr. 24, 1030 Brussel

BUURTFEEST vanaf 14.00 u. *5-jarig bestaan Passage 144* met voorstelling Passage, free podium, benefietoptreden, bal populaire zie ook artikel

Zondag 28 maart

BUURTFEEST vanaf 14.00 u. *5-jarig bestaan van Passage 144* met voorstelling Passage, sprookjes, volksspelen, muzikale animatie,.... zie ook artikel

Maandag 29 maart

FILM 20.30 u. *De opstand* van Peter Lilienthal In Aud. Ves., 60/50 (org. Stuc)

TENTOONSTELLING tot 2 april *Fototoonstelling "Van Schacht tot Cid"* van het project "Mijnwerkersgeschiedenis" Op 5de verd. L en W, Blijde Inkomstr. 21 (org. Verontruste Historici)

Dinsdag 30 maart

DEBAT 20.30 u. *De noodzaak van dans?* In 't Stuc. Gratis Toegang. (Org. Stuc)

CONCERT 20.30 u. *Klassiek concert* In Grote Aula (Org. VTK)

CONCERT 20.30 u. *Koor Thesaurus Musicus* (Anto) o.l.v. K. Cooremans, met werk van Lassus Fak. Lett. en Wijsb., 50 fr.

NEW WAVE *Unimog en Any Choice* én een fuif In Lido, ing. 40/50 (org. Politika)

LEZING met dia's 20.30 u. *Leven, wonen en werken in en om de mijn* met als sprekers F. Vanhinsberg, A. Doorslaer, A. Lintens/ met theoretische inleiding over *Oral History en Industriële Archeologie* In MSI (Sencie) lokaal OO.27 (Org. Verontruste Historici)

ZOEKERTJES

Te koop: zo goed als nieuw, 6-snarige gitaar-banjo (prijs: 5000 fr.) Johan De Clus, Vaarstr. 19 (achterhuis)

Te koop: Bromfiets Honda Dax in zeer goede staat, evenals "integraal"-helm. Prijs resp. 5000 fr. en 1000 fr. Tel. 600291

Gevraagd: licentiaat biologie of aanverwante richting, die als wetensbezwaaarde wenst te werken in een labo klinische neurofysiologie. Tel. 22 0891 na 20 uur

Kamerje in gemeenschapshuis te huur. Vrij vanaf april. Huurprijs 1200 fr. Ruime gemeenschappelijke ruimten. Toffe mensen. ZW Parkstr. 14 Leuven.

5 platen te koop. 100 fr./stuk: Renaissance, Fairport Convention, Russ Ballard, Yvonne Elliman, Gary Peterson. Ook onbekende goden aan 50 frank. M. Heirman, Ravenstr. 72

Zoek oplader Hewlett-Packard 25 rekenmachine (input 50-60 Hz 5 Va output 10 V - 8 W max) aan schappelijke prijs. Roels Steven, Leopoldstr. 21. Of op nr. 016/222412.

Te koop: allerlei boeken aan spotprijzen. O.a. SF-boekjes, encyclopedies, boeken over China, over schilderkunst, sprookjesboeken, enz. ZW Pol Bijens Parkstr. 14 te Leuven

Gewetensbezwaaarde gevraagd voor toezicht computergestuurde taal oefeningen vanaf oktober '82. Liefst informaticus of germanist. Fac. Lett. en Wijsb., Blijde Inkomstr. 21, Kamer 00.05

We zoeken voor 1982 adressen van vrijkomende (gemeenschaps)huizen in het centrum. Stuur maar naar Hilde Neyens, V. Decosterstr. 47-49, Leuven.

Kamer te huur. Naamsestr. 163, vrij vanaf april. Huurprijs 2100 fr. Bevragen: Parkstr. 14 te Leuven.

Gezocht: makrobioten en/of vegetariërs om samen in 1982-'83 in een gemeenschapshuis op kot te gaan. Geïnteresseerden kunnen terecht op tel. 016/223319. Vragen naar Geert.

Sociale stage

Studenten,
Studentinnen'

Na het beëindigen van uw studies zult u wellicht een leidende functie in de maatschappij gaan bekleeden.

Weet u echter iets af van de arbeiders die u zult te leiden hebben, van de zieken die u zult te genezen hebben, van allen die u in de uitoefening van uw beroep raad of hulp zult moeten verstrekken?

De meesten van u zullen waarschijnlijk ontkennend op deze vraag moeten antwoorden' Om die leemte op te vullen, stelt de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, in samenwerking met het Universitair Comité voor Solidariteit, u en de gelegenheid een sociale stage te doorlopen, waarbij u dezelfde arbeids- en loonkosten geniet als de arbeiders.

(min. 18 jaar; min. duur van de stage 4 weken)
Intekenlijst te bekomen op ASR-secretariaat.

Woensdag 31 maart

ROCK 20.00 u. *London Wainwright III* In Lido, 220/150 fr. (Org. Stuc)

DANS 20.30 u. *Fase* door Anne-Theresa de Keersmaecker, op muziek van Steve Reich In Stuc, 150/100 fr. (org. Stuc)

FUIF-HAPPENING met om 21.00 u. *Nichts Neues im Westen* en om 22.00 u. exclusieve opvoering van John Cage's werk: *Imaginary Landscape 4* In Lido

FUIF 21.00 u. *Dertienjarig bestaan van het Leuvens Homo-Centrum* In Homocentrum "De Roze Drempel" (Maria-Theresiastr. 20)

INFO 18.00 u. *Informatieavond over beurzen KUL-buitenland* In Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 9

OP DE LAATSTEN VAN MAART EN DEN EERSTEN VAN APRIL ZENDT MEN DE ZOTTEN WAAR MEN WIL

Donderdag 1 april

LITERATUUR 20.00 u. *Avond rond Gabriel Garcia Marquez en Julio Cortazar* door Stefaan van den Bemt (Auteur van "Mijn verbeelding is jouw slaaf niet", over Latijns-Amerikaanse literatuur) In Wijsb. en Lett., 8ste verd. (Org. Wereldwinkel)

TEATER 20.00 u. *Moeders Hasjes is de Beste* van Dario Fo, door Brialmontteater In Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 9. Ingang 150/120 VVK in Owri, M.-Th. Straat 36

LEZING 20.00 u. *Alternatieve coöperatieven in Europa* door Eric Vandenaabeele In Stuc (1ste verd.) Org. La Cecilia, Leuvens Anarchistisch Kollektief

DANS 20.30 u. *Fase* zie woensdag 31 maart

FEEST *Valkfeest* in De Valk (org. VRG) zie kader

FUIF 22.00 u. *New Wave Fuif* In Atelier, Koning Albertlaan 48

Vrijdag 2 april

SUPER-A.V. 20.00 u. *ASR-super-algemene vergadering over statuut en rol van vrijgestelden* (zie ook artikel op p. 8) In Milkar Alma II

Zaterdag 3 april

DAG VAN DE ANARCHIE VANAF 10.00 uur

Zondag 4 april

DAG VAN DE ANARCHIE vanaf 10.00 u. In en rond Stuc, ingang 100 fr. Org. La Cecilia, Leuvens Anarchistisch Kollektief

Medewerkers: Ingeborg Verplancke, Marc Hendrickx, May Van Boxel, Polleke, Mieke Cantineaux, De Steppe, Luk Biersens, Dirk De Naegel, Pieter T'Jonck, J.H. (Verbanck), Leo Paesen, Wim "Kreten" Verhelst, Frans Smeets, Filiep Canfinj, Tom Van Cleemput, Soelaiman, Peter De Jonge, Rudy Ceuppens, Eric Van

Haeren, Luc Vanderhaeghen, Wilfried Allaerts, Jef Schildermans, Relinde Baeten, Guido Janssens, Marc Lens, Jan Deltour. En hopelijk zijn we nu niemand vergeten.

Voor de aandachtige en leergierige lezer: het totale aantal aanslagen voor deze twaalf bladzijden tellende Veto bedraagt om en bij de tweehonderdduizend

J. Prévert

'Prévert gaf de voorkeur aan het spontane schandaal dat hij liefst alleen veroorzaakte. Toegegeven, 't ware, altijd de anderen die begonnen. Die niet beleefd geweest waren. En dat verweet hij ze. Ze verdienen een lesje. Een lesje in beleefdheid.' (Raymond Queneau)

De Gentse groep Teater Poëzien komt op 29 maart in 't stuc te Leuven niet Préverts schandaalities, wel z'n grappes overdoen. Jacques Prévert (1900-1977) is de Franse dichter die met zijn eerste poëziebundel 'Paroles' oplagen boven de honderdduizend bereikt. De idee dat surrealisme en absurdisme enkel door een elite kan worden genoten, gaat voor een anti-intellectuele als Prévert niet op. Precies omwille van zijn enorme populariteit besloot Teater Poëzien een 'spektakel' (tekstspektakel) rond hem te bouwen. Het Gentse poëzietheater wil met haar producties immers bewijzen dat poëzie geen elitekunst is maar integendeel 'zegbaar, voelbaar, toonbaar' is voor iedereen. *Dames, Juffrouwen, Heren en Jantje zag zijn vader hangen* zijn 'tekstakels' waarin Teater Poëzien met (poëtische) teksten een visueel geëngageerd spektakel maakt voor jongere en volwassene. Prévert is minder expliciet geëngageerd, maar even teatraal gevisualiseerd. Het principe 'werken met teksten' wordt hier door Teater Poëzien tot het uiterste doorgevoerd. Jackie Tummers, regisseur van dit programma, plaatste de gedichten (uit he 't hele oeuvre van Prévert) in situatie met 'tekstakel' zodat we een harmonische portret krijgen van Prévert. Carmen Jonckheere, Marleen Maes en Pol Coddie 'zeggen, zingen, spelen en mimeren voornamelijk knotsgekke teksten met enkele lynchische rustige momenten tussendoor.

Al degene die nog een braaf beeld van een dichter hebben, moeten naar Prévert. 'Het credo van dit programma is 'Prévert nam niks au sérieux'. In de ridiculiserende handelingen, rekvisieten, kostumes wordt de ironie, humor en bijtende satire van Prévert verbeeld. Préverts on-literaire, dagelijkse poëzietaal wordt door een entoesiaaste, overtuigende zeggende illustratie van Préverts wilde levensstijl. De enkele bedenkingen in verband met de interpretatie van sommige gedichten weerhouden me niet om je Prévert toch aan te raden. Je ziet letters levend worden én je krijgt een lesje in beleefdheid: Heel de wereld moet beleefd zijn tegen de wereld want anders komen er oorlogen... epidemieën aarbevingen stortzèen geweerschoten... En dikke stoute rode mieren die 's nachts tijdens je slaap je tenen komen opretten sluit de aanhalingstekens. (Je moet heel beleefd zijn' - J. Prévert, vertaling Son Tybers).

greet pluymers

Vierde Wereld

De Vierde Wereld groepeerst sinds 25 jaar de armste, meest uiteenlopende mensen uit de samenleving (het subproletariaat) op lokaal, nationaal en internationaal vlak. Het hoofddoel van deze beweging bestaat erin deze mensen stem te geven; hen de middelen te geven om zich te organiseren. Dan pas kunnen ze als volwaardige partner in de samenleving optreden en opkomen voor hun rechten. Hun rechten, dat zijn in de eerste plaats de mensenrechten: recht op inspraak, recht op arbeid, op onderwijs, op gezinsleven. De vierde wereld-beweging voert sinds vorig jaar een campagne mbt mensenrechten die op 15 mei as in Vorst Nationaal bekrond wordt met een groots internationale manifestatie.

Wij zoeken organisaties en particulieren die willen bijdragen tot het welslagen van dit gebeuren:

-Wij zoeken vooreerst gastgezinnen om Vierde Wereldgezinnen en medestanders van de Beweging te kunnen overnachten van vrijdag 14 tot zaterdag 15 mei en/of van zaterdag 15 mei tot zondag 16 mei. Wij willen hier een serieus appél doen op gemeenschapshuizen.

-Verder is financiële en materiële hulp ook steeds welkom.

Ook uw aanwezigheid op deze dag wordt zeer gewaardeerd. Het gaat immers niet om een 'feestelijk onderonsje' maar om een interpellatie van de ganse samenleving en een stap naar ontvoogding van de Vierde Wereld.

Kontakten en inlichtingen? Gino Demeulemeester, Dekenstraat 32, Leuven (23 82 18 na 16 uur) of Nationaal Sekretariaat ATD-Vierde Wereld (Steven Mullens), Victor Jacobslaan 12, 1040 Brussel. (02/649 16 47)

Woensdag 31 maart een 'informatieavond over die campagne. In het parochiecentrum Jan Stastraat 2 3000 Leuven. (20.30)

POLITIKA PRESENTS
new wave

Unimog
Any Choice

Op dinsdag 30 maart in de Lido om 20.00 u.

40/50, daarna fuif!!!

VIERDE VALKFEEST VRG

Op zaterdag 1 april in "De Valk"

Programma

- 16.00 u. begin voetbalcompetitie
- 18.00 u. officiële opening van het Valkfeest
- 18.30 u. volksdansgroep en touwtrekken
- 19.00 u. Valkcorrida (stratenloop van 3800 m) opening van de diverse standjes
- 21.00 u. Pianorecital en film
- 21.30 u. Optreden B. Herman and the Fifties
- 23.00 u. T.D.